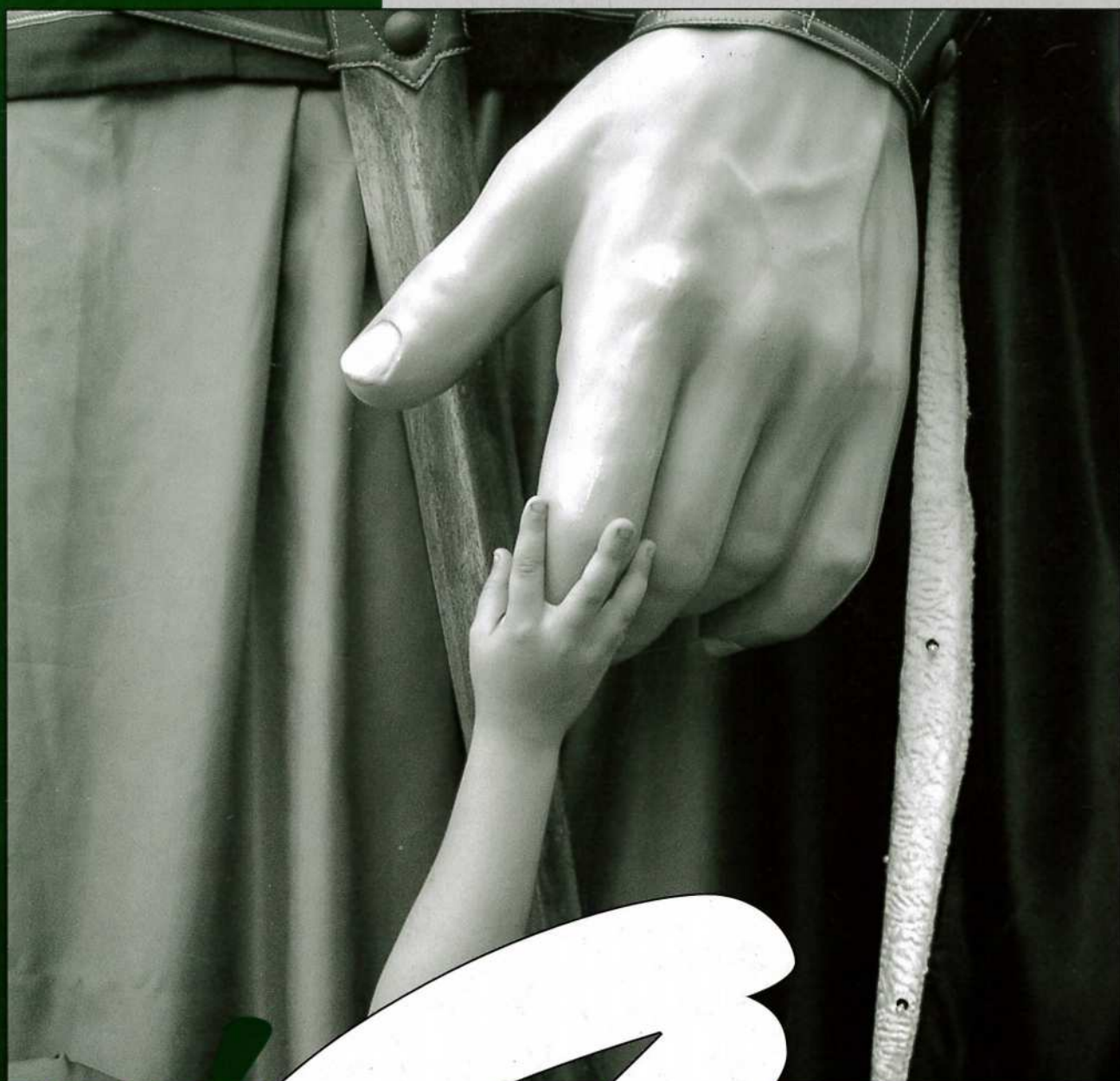
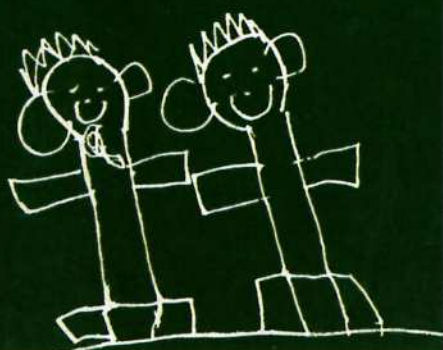

L'amic

REVISTA DE SANT JULIÀ DEL LLOR I BONMATÍ

L'AMIC

3a època - Juliol 2004

26

Telefons i fax d'interès

Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí:

Tel. 972 42 22 96 – Fax: 972 42 40 12
e-mail: ajuntament@stjuliabonmati.com

Registre Civil i Jutjat de Pau de Bonmatí:

Tel. 972 42 22 96 – Fax: 972 42 40 12

CEIP Sant Jordi:

Tel. 972 42 10 70 – Fax: 972 42 11 50
e-mail: b7000123@centres.xtec.es

Parròquia de Santa Maria de Bonmatí:

972 42 08 07

Farmàcia M. José Medina:

972 42 22 31

Farmàcies d'Anglès:

A. Bonmatí: 972 42 08 89
T. Franch: 972 42 00 51

Farmàcia de la Celleria:

M. Jornet: 972 42 14 63

Farmàcia d'Amer:

S. Bassó: 972 43 03 16

Centre d'Assistència Primària (CAP) d'Anglès:

Tel. 972 42 14 98 i 972 42 16 04
Fax: 972 42 19 24

Esplai de Sant Julià del Llor:

972 42 16 72

Banc Popular Espanyol:

Tel. 972 42 00 19
Fax: 972 42 00 19

Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, sucursal Bonmatí:

Tel. 972 42 15 50
Fax: 972 42 04 58

Bar-Cafeteria Centre Civic: 972 42 33 34

Bar-Restaurant Maria: 972 42 30 03

Restaurant La Barca: 972 42 09 63

Turisme Rural Can Vila: 972 42 37 12

Centre d'Emergències de Catalunya: 112

Mossos d'Esquadra:

Santa Coloma de Farners: 972 18 16 75
Fax: 972 84 22 01 - Urgències: 088

Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil:

Oficines: 972 18 24 38
Urgències: 972 18 24 00 – Fax: 972 18 24 03

Urgències Bombers: 085

Teisa:

Oficines: 972 20 48 68 – Fax: 972 20 48 70
Terminal Autobusos: 972 20 02 75

Fecsa- Endesa:

Gestions-Serveis Clients: 902 50 77 50
Avaries: 902 53 65 36

Correus d'Anglès:

972 42 22 21

Consell Comarcal de la Selva:

Oficines: 972 84 21 61 – Fax: 972 84 08 04
Servei de Recaptació: 972 84 01 78
Fax: 972 84 21 01

Hospital Josep Trueta:

Centraleta: 972 94 02 00
Prog. Consultes Externes: 972 94 02 76,
972 94 02 77 i 972 94 02 49
Admissió urgències: 972 94 02 81
Unitat d'atenció a l'usuari: 972 94 02 11,
972 94 02 12 i 972 94 02 13

Serveis d'ambulàncies:

Urgències: 061
Unitat d'atenció a l'usuari: 904 10 03 17

Informació Sanitat respon: 902 11 14 44

Informació General:

012

Calendari de festes i tradicions locals

Cavalcada de Reis: 5 de gener

Aniversari de la segregació del municipi: 22 de febrer

Marxa popular *Anar-hi anant*: últim diumenge de febrer

Aplec de l'Església Parroquial de Sant Julià del Llor: 3r diumenge d'abril

Setmana Cultural CEIP Sant Jordi: setmana del 29 de març al 2 d'abril

Certamen literari de Sant Jordi i concurs de fotografia: 24 d'abril

Aplec de Calders: 28 de març

Festa Major de Bonmatí: dilluns de Pasqua Granada

Sant Cristòfol: 8 de juliol

Festa Major de Sant Julià del Llor: últim diumenge d'agost

Festa d'homenatge a la gent gran: 11 de setembre

Fanalets de la Puríssima: desembre

Concert de Nadal i torronada: desembre

Mercat setmanal: dijous al matí

RECOLLIDA DE TRASTOS VELS:

El servei de recollida es porta a terme en el nostre municipi l'últim dijous de cada mes. És molt important que només aquest dia es dipositin trastos vells al costat del contenidor.

Horaris de serveis municipals i altres

OFICINES MUNICIPALS:

De dilluns a divendres, de les 9 del matí a les 2 de la tarda. Dilluns i dimecres, de les 5 de la tarda a les 8 del vespre. El mes d'agost, a conseqüència de les vacances d'estiu, les oficines municipals restaran tancades totes les tardes.

SECRETARIA:

Dilluns, dimarts i dijous, de les 9 del matí a les 2 de la tarda.

ALCALDIA:

Dilluns i divendres, de 12 del migdia a 1/4 de 2 de la tarda. Cal concertar visita prèviament.

SERVEIS TÈCNICS:

Dilluns, de les 5 de la tarda a les 8 del vespre.

DISPENSARI MUNICIPAL DE BONMATÍ:

Dr. Daniel López i ATS Flora Algans:

Dilluns, a les 5 de la tarda, i dimecres, a les 12 del migdia.

Dr. Manel Roman i ATS Gemma

Caparrós: Dijous a les 8 del matí.

SERVEIS ASSISTÈNCIA SOCIAL:

Es pot trucar al telèfon directe 972 42 12 45, per concertar dia i hora, o avisar a l'Ajuntament.

FARMÀCIA M. JOSÉ MEDINA BONORA:

De dilluns a divendres, de 2/4 de 10 el matí a 1/4 de 2 de la tarda i de 2/4 de 5 de la tarda a les 8 del vespre. Serveis d'urgències diürns, de 9 del matí a 10 de la nit amb guàrdies localitzades al tel. 846 01 69 07

URGÈNCIES DEL CAP D'ANGLÈS:

24 hores diàries.

SERVEI DE NOTARIA:

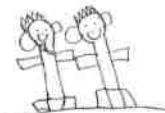
Dimecres, de les 10 del matí a la 1 de la tarda, prèvia concertació visita al Tel. 972 43 00 03

HORARI DE MISSES:

Dissabtes i festius anticipades, a les 7 de la tarda. Diumenges i festius, a les 11 de matí.

HORARI DESPATX PARROQUIAL:

Dissabtes, de les 5 a les 6 de la tarda, i hores convingudes al Tel. 972 20 55 79

SUMARI

SERVEIS	2 i 43
LLINDA	3
INFORMACIÓ MUNICIPAL	4
MEDI AMBIENT	7
ACTUALITAT	10
REPORTATGE	15
ENTREVISTA	18
ESCOLA	24
ESPORTS	25
SALUT	27
HISTÒRIA	30
LLIBRES RECOMENATS	32
EL VIATGE	34
OPINIÓ	36
GASTRONOMIA	40
TEMPS ERA TEMPS	41

Edita: Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí

amb la col·laboració de Diputació de Girona

Consell de Redacció: Anna Pagès, Xevi Pijaume, Lluís Molas, Lluís Riera, Josep Pérez Raventós, Rosa Taberner, Joan Marcó, Benet Valentí, Pep Collelldemont, Ramon Ponsatí.

Disseny: Xavier Thibout

Compaginació: J.J. Comunicació

Impressió: Impremta Pagès, S.A.

Portada: Festa Major. Foto: Josep P. Raventós

Dipòsit legal: GI-1216-99

El Consell de Redacció no s'identifica necessàriament amb les opinions dels articles publicats.

Els dies llargs i assolellats de l'estiu ens donen l'oportunitat, junt amb les vacances, de fer coses que hem anat endarrerint, o si més no la intenció de fer-ho. Podrem reprendre aquells llibres a mig llegir, parlar tranquil·lament amb els veïns i passejar sense presses. L'estiu ens proporciona la sensació d'aconseguir atrapar el temps, i és una bona ocasió per renovar-nos i enriquir-nos en tots els sentits. És una època de l'any molt especial i, enguany, encara més amb el Fòrum, on tothom parla de solidaritat, de tolerància, de respecte i de convivència; de religions, de cultures i de tradicions diverses; de música, de danses, d'espais essencials i de germanor universal. Tant de bo que tots aquests valors no necessitin d'un Fòrum anual per a la seva pràctica i que passat aquest esdeveniment la humanitat els continuï tenint presents en cada acte que realitzi.

Des de l'Amic vull donar suport a tots els treballadors i treballadores de Levi's, així com a la feina ben feta pel comitè d'empresa que ha treballat a fons per obtenir una sortida digna. També vull fer arribar la més sincera solidaritat a tothom que s'ha quedat sense feina i que treballava indirectament, a través d'altres empreses, per Levi's. Però el nostre col·lectiu laboral és de gran responsabilitat i sap treballar bé, i això obre portes a una ràpida recuperació d'aquesta crisi. Tots hi posarem el màxim de diligència, esforç i eficàcia per a l'obtenció de nous llocs de treball, i aconseguir la reindustrialització del nostre territori, i ho farem plegats, com sempre ho em sabut fer davant d'una situació d'emergència social. Comptem amb totes les administracions, ajuntaments, Consell Comarcal i Generalitat, entitats financeres, agents socials, empresaris i sindicats, per obtenir un pla territorial que respongui a les noves necessitats del Ter-Brugent.

De moment, que tingueu un estiu profitós, un magnífic temps de descans i la pràctica quotidiana d'una vida tranquil·la, plena de pau i d'esperança.

Salvador Gàzquez i Calvo
Alcalde de Sant Julià del Llor i Bonmatí

Viu l'estiu amb seguretat

Tot seguit reproduïm una sèrie de recomanacions de l'Institut Català de Consum per tal de gaudir d'unes vacances segures:

A la piscina

- Respecteu un interval mínim de dues hores després del menjar previ al bany. Després de fer molt d'exercici o d'una llarga exposició al sol o havent dinat, no és recomanable llençar-se de cap a l'aigua.
- Al costat de les piscines privades caldria tenir-hi un salvavides, un telèfon amb els números d'urgència, una perxa o un equip de rescat.
- Convé que la vorada de la piscina estigui feta de material antilliscant, per evitar rellicades i caigudes.
- Cal que tingueu precaucions especials amb els infants a la piscina: és recomanable que aprenguin a nedar al més aviat possible, però mai no s'han de deixar sols, sempre han d'estar vigilats per adults quan es banyen. Durant el bany, és recomanable que els més petits portin, millor que flotadors, braçalets inflables o suros ben subjectes al cos. Després del bany, és aconsellable tancar l'accés a la piscina, bé amb un dispositiu de barreres i porta al seu entorn, o bé amb altre sistema de seguretat.
- Els objectes i aparells de neteja i

tractament de l'aigua de la piscina s'han de mantenir fora de l'abast dels infants, convenientment tancats.

Al medi rural

- Compte amb els estris o eines agrícoles, especialment les que tallen i les que estan rovellades: els infants poden jugar a prop seu i fer-se lesions importants.
- Si teniu productes per al camp o bé fruiters o verdures tractades amb productes insecticides, cal que els deseu lluny de l'abast dels infants, així com les bosses de plàstic o sacs de cartró que han contingut aquells productes.
- Procureu que els animals domèstics (com ara els gossos) estiguin en una altra àrea que la destinada al joc dels infants, i allunyeu els pinsos i l'aigua de la zona de joc, per evitar reaccions dels animals als jocs infantils.
- Comproveu la potabilitat de l'aigua de fonts i altres indrets.
- Deseu les armes de caça fora de l'abast dels infants i desmunteu-les com cal.

- En les activitats amb foc, tingueu precaució amb el perill d'incendi.

A la muntanya

- Recordeu que les radiacions solars a l'alta muntanya són tan o més intenses que a la platja: protegiu-vos el cap amb un barret o gorra, i apliqueu-vos filtres i protectors solars a la pell.
- Si feu excursions, millor que deixeu dit el vostre itinerari i l'hora aproximada de tornada. Consulteu abans la previsió meteorològica.
- En cas que us sorprengui una tempesta enmig de l'excursió, cal que us aparteu de les grutes i del material metàl·lic, ja que atreuen els llamps.
- Poseu-vos un calçat apropiat, que us subjecti bé els peus, però també que us permeti flexibilitat per caminar i trepitjar adequadament.
- Compte amb posar les mans sota de pedres, llenya, etc., o amb anar descalços, perquè us poden mossegar aranyes o serps, o us pot picar un escorpí. Cal que utilitzeu un bastó o un pal, i que porteu un calçat del tipus bota amb sola dura.
- Si contracteu activitats esportives d'esbarjo i d'aventura, teniu dret al

fet que l'empresa organitzadora us informi prèviament sobre: els itineraris a recórrer, l'existència d'una pòlissa d'assegurances, el nivell de coneixement i els comportaments exigibles en cas de perill, els preus aplicables i la disponibilitat de fulls de reclamació.

A la platja

- Trieu platges que disposin d'àrees protegides i vigilades per socorristes o vigilants de platja, i que comptin amb banderoles o altres senyals amb la informació sobre l'estat del mar i els possibles perills existents.
- Recordeu que els infants menors de 12 anys, tot i que sàpiguen nedar, ho han de fer sota la vigilància dels adults.
- Cal que presteu especial atenció amb les motos nàutiques: és prohibit que naveguin dins la zona balisada, però comproveu que estiguin lluny del lloc de bany, especialment dels infants, i que aquests se n'adonin que hi són.
- Si porteu menjar a la platja, penseu a consumir-lo al més aviat possible. La calor pot alterar els aliments.
- Cal beure aigua o suc amb freqüència per evitar una deshidratació.
- Les joguines aquàtiques, com la resta de joguines, han de dur el marcatge CE de seguretat. A més, indicaran consells de seguretat, com ara que s'han d'utilitzar en aigua on l'infant pugui tocar fons.

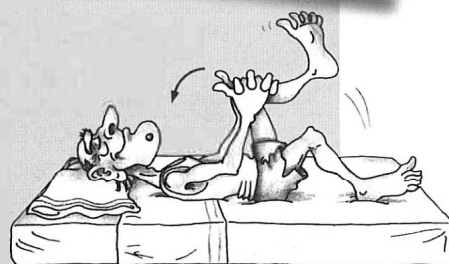
L'exercici a casa!

Tot seguit reproduïm una sèrie d'exercicis recomanats per a la gent gran dins la campanya "Ep, compte amb les caigudes, podem evitar fractures" de l'ABS Salt i el grup APOC.

Al llit

Exercicis per fer estirats al llit just abans de llevar-se. Cal repetir com a mínim 10 vegades cada exercici:

- 1- Aixecar una cama i després l'altra.
- 2- Aixecar el cap del coixí i intentar tocar els genolls amb les mans.
- 3- Girs a un costat i a l'altre.
- 4- Aixecar el bastó amb els colzes estirats.
- 5- Girar el bastó d'un costat a l'altre.

Asseguts

Aquests exercicis s'han de fer 3 cops al dia. Cal repetir com a mínim 10 vegades cada exercici.

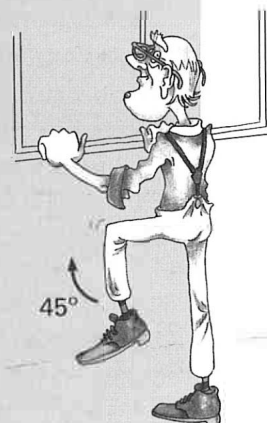
- 1- Girar cap a un costat i cap a l'altre.
- 2- Inclinar el tronc cap endavant.
- 3- Aixecar les natges de la cadira.
- 4- Aixecar la cama amb el genoll estirat.
- 5- Picar de peus.

Dempeus

Aquests exercicis també s'han de fer 3 cops al dia. Cal repetir com a mínim 10 vegades cada exercici.

- 1- Aixecar el genoll.
- 2- Canviar el pes d'una cama a l'altra.
- 3- Aixecar la cama cap a un costat.
- 4- Desplaçar la cama endavant i endarrere.
- 5- Posar-se de puntetes i de talons.

La problemàtica de l'habitatge en l'informe 2003 (*)

El passat dia 5 de març el Síndic de Greuges va lliurar al Parlament de Catalunya l'Informe de l'any 2003. En aquest informe, un any més, el Síndic dedica un apartat extens a la problemàtica de l'habitatge, de la qual ha rebut 144 queixes l'any passat i que, actualment, és una de les qüestions centrals en el debat polític i social.

Els preus dels habitatges són molt alts i continuen pujant molt per sobre dels ingressos de la major part de la població, mentre que l'oferta d'habitatge protegit no cobreix ni de bon tros totes les necessitats. La protecció oficial no és només insuficient, sinó sovint inadequada per satisfer tota la demanda d'ajuts existent.

És per això que el Síndic insisteix en la necessitat d'utilitzar els instruments que la llei d'urbanisme posa a l'abast de l'Administració per intervenir en el mercat del sòl, reservant-ne per construir habitatges protegits i traient al mercat en condicions assequibles tant el sòl retinut com els edificis buits.

El Síndic proposa també potenciar l'habitatge de lloguer, tant privat com protegit, com a mitjà per mantenir en condicions el parc immobiliari de les ciutats, augmentar l'oferta de pisos i satisfer, així, la demanda de les famílies amb menys recursos econòmics.

(*) Escrit publicat al número 9, de març del 2004, del butlletí bimestral del Síndic de Greuges Drets ciutadans.

Una altra societat és possible

Hi ha unes xifres comparatives que esgarripen:

- El cost de donar una salut reproductiva a totes les dones del món, que actualment no en tenen, és d'uns 12.000 milions de dòlars, quan la despesa en perfums només a Espanya i als EUA puja a la mateixa quantitat.
- La fam ha matat el triple de persones que totes les guerres del segle XX.
- Amb el que es gasta en un any en armament n'hi hauria prou per suprimir la pobresa absoluta del planeta.
- El cost de donar una nutrició bàsica a tots els habitants del món, que actualment no en tenen, és d'uns 13.000 milions de dòlars anuals, mentre que la despesa en menjar per a gats i gossos domèstics, només als EUA, és de 17.000 milions de dòlars.
- El cost de donar aigua potable i sanejament a tota la població mundial, que actualment no en té, és d'uns 9.000 milions de dòlars anuals, mentre que la despesa anual de gelats només a Europa puja a 11.000 milions de dòlars l'any.
- El cost de l'escolarització primària del 25% de nens, que actualment no en tenen, és de 6.000 milions de dòlars, mentre que la despesa en cosmètics, només als EUA, és de 8.000 milions de dòlars.
- Gairebé tots els delictes que la llei castiga són causats per la fam.
- 1.500 milions de persones han de sobreviure amb menys d'un dòlar diari.

Si no som part de la solució, som part del problema.

Dades del Secretariat de Propaganda - Germans de Sant Joan de Déu.

La decisió de tenir un animal de companyia

Si penses tenir un animal de companyia, el qüestionari "Esteu fets l'un per l'altre?", editat per l'Oficina de Protecció dels Animals del Departament de Medi Ambient, t'ajudarà a comprovar-ho.

- Tota la teva família hi està d'acord
Sí ☐ No ☐
- Identificaràs amb un microxip el teu gos o gat i el censaràs?
Sí ☐ No ☐
- A casa teva tindrà l'espai apropiat?
Sí ☐ No ☐
- Estàs disposat a fer de mestre d'un alumne poc avançat?
Sí ☐ No ☐
- Si és un gos, el trauràs a passejar cada dia, faci el temps que faci?
Sí ☐ No ☐
- Quan es faci gran el cuidaràs com el primer dia?
Sí ☐ No ☐
- Tens capacitat d'estimar i comprometre't?
Sí ☐ No ☐
- Netejaràs la brutícia que faci al carrer?
Sí ☐ No ☐
- Aniràs sempre a comprar-li el menjar adequat?
Sí ☐ No ☐
- T'encarregaràs de la seva higiene?
Sí ☐ No ☐
- El portaràs al veterinari i et faràs càrrec del cost econòmic que comporta?
Sí ☐ No ☐

Quantes respostes afirmatives has marcat?

• d'1 a 3 • de 4 a 6 • de 7 a 10 • totes

SOLUCIÓ:

- 1- Si no has respost afirmativament totes les preguntes, pensa-t'ho dues vegades. Pel teu bé i pel de l'animal.
- 2- Si les has respost totes afirmativament, enhorabona: teniu moltes possibilitats de fer-vos feliços mútuament.

Les abelles

Una societat d'abelles melíferes (*Apis mellifera*) sol tenir entre 30.000 i 40.000 obreres i una reina adulta.

S'alimenten del nèctar de les flors i del pol·len, el qual traslladen enganxat a les pilositats del cos o en una concavitat que tenen en les potes anteriors. Amb el pol·len i mitjançant reaccions estomacals, formen la mel, la qual serveix per alimentar les larves.

Les obreres (femelles diploides*) neixen d'òvuls fecundats i dipositats per la reina dins una cel·la de cera. Al principi les larves tenen forma de cuc blanc i són alimentades aproximadament 1.300 vegades al dia. Al cap de sis dies les abelles cuidadores tapen la cel·la amb cera i allà les larves realitzen la metamorfosi i es transformen en abelles adultes.

L'obra que en surt s'encarrega de portar el pol·len i mel a la reina, els abellots i les larves des de cel·les on s'emmagatzema el menjar. Després d'una setmana comença a produir cera i ajudar a fabricar les bresques; durant aquesta etapa també treu les abelles mortes i malaltes fora del rusc, neteja les cel·les i vigila l'entrada. Només durant la seva etapa final (solen viure sis setmanes) les obreres surten a buscar nèctar i pol·len.

Tota la colònia és belluga al voltant de la reina, la qual ha estat criada en una cel·la més gran i alimentada amb substàncies més nutritives que la resta de companyes durant la seva etapa larvària; aquest darrer fet és el que determina que, tot i tenir la mateixa càrrega genètica que les obreres, és l'única femella del rusc amb capacitat de produir ous diploides, així com presentar una mida més gran.

La reina allibera diferents feromones, una de les quals inhibeix el desenvolupament dels ovaris en les abelles obreres i evita que es transformin en reines. En el cas de morir-se la reina (sol viure de 5 a 7 anys), les obreres comencen a alimentar amb una dieta especial alguna de les larves i així es convertirà en una nova reina.

Durant la primavera les colònies solen dividir-se en dos grups. La nova colònia és fundada per l'antiga reina que s'emporta la meitat de les obreres del rusc. En l'antic rusc les noves reines estan preparades per néixer. En aquest moment, algunes obreres poden produir òvuls sense fecundar dels quals sortiran mascles o abellots. Quan surt la nova reina emprèn el vol nupcial i tots els abellots de les colònies properes surten a fecundar-la. Només s'aparella una sola vegada en tota la seva vida (pot fer-ho amb diferents mascles) i després retorna al rusc on es dedicarà a posar ous fins que es mori. D'aquests ous fecundats naixeran les obreres.

Els abellots, mascles fèrtils, únicament es troben a la primavera. Són més grossos que la reina i amb el seu constant moviment d'ales a les boques del rusc temperen l'ambient. Un d'ells fecunda la reina durant el vol nupcial i els altres, si no es moren en l'intent o no tenen oportunitat d'efectuar-ho, són eliminats per les obreres.

* *Diploide: individu que té una dotació cromosòmica doble. Cada cromosoma està duplicat, ja que un prové del seu pare i l'altre de la seva mare.*

Marta Cos Sagué

Residus tòxics i domèstics

Què són els residus?

Totes les coses que llencem un cop utilitzades i totes les matèries que resulten d'un procés industrial es poden considerar *residus*. Les deixalles que traiem de casa s'anomenen *residus domèstics*. Els residus que són especialment perillosos, que poden ser verinosos per a les persones o la resta d'éssers vius, s'anomenen *residus tòxics*. La major part dels residus tòxics provenen d'activitats industrials i poden contaminar els rius, els mars, el sòl i l'aire.

Cada any, a tot el món, es produeixen uns 400 milions de tones de residus tòxics. Cal mantenir els residus tòxics apartats dels éssers vius, perquè poden causar l'enverinament de les persones que hi tenen un contacte directe, o bé poden anar a parar al medi i entrar en la cadena alimentària. Generalment, es cremen, se sotregen o es porten a uns abocadors. Malauradament, aquests sistemes no sempre són prou segurs, ja que els residus tòxics es poden filtrar a la terra, o poden desprendre gasos perillosos si s'incineren.

Les deixalles que traiem de casa no desapareixen pel sol fet de llençar-les. Una casa normal a Europa omple 100 cubells grans d'escombraries l'any. La majoria d'escombraries s'enterren en abocadors enormes, on triguen molts anys a podrir-se. En algunes ciutats, els munts d'escombraries dels abocadors són tan alts com els grans edificis.

Tipus de residus

- *Residus industrials*: residus de la indústria del paper, les refineries de petroli i la indústria electrònica.
- *Residus químics industrials*: moltes substàncies utilitzades en els processos químics.
- *Residus radioactius*: procedents de les centrals nuclears, de les mines d'urani i material radioactiu d'alguns hospitals.
- *Residus de les fàbriques de pintura*: algunes pintures contenen dissolvents molt tòxics.
- *Residus agrícoles*: pesticides i fertilitzants químics. Durant el procés de fabricació d'aquests productes també es produeixen residus tòxics.
- *Residus mèdics*: medicaments, materials infectats, com ara les xeringues usades.
- *Piles gastades*: piles de ràdios, rellotges, calculadores, joguines i altres aparells. Sovint les piles contenen metalls pesants que poden ser molt perillosos.
- *Deixalles domèstiques*:
 - Aigua bruta de la cuina i del bany.
 - Restes de menjar.
 - Envasos de vidre i de plàstic.
 - Paper i cartró.
 - Llaunes i paper d'alumini.

Bombetes gastades.

Productes molt tòxics com: lleixius, detergents, pintures, vernissos, olis, insecticides, dissolvents, medicaments, etc.

Roba vella.

Mobles i electrodomèstics vells.

La runa de petites obres.

Els gasos de la cuina, el fum de les xemeneies i els esprais aerosols contaminen l'aire,

Problemes derivats dels residus

- Tot i que en molts països hi ha lleis que limiten l'abocament de residus tòxics als rius, cada dia hi van a parar grans quantitats de productes perillosos que poden destruir la vida aquàtica i causar malalties a les persones. A tot el món hi ha rius i llacs contaminats.
- Els residus químics que arriben al mar també provoquen malalties en els animals aquàtics. Els residus tòxics que no es degraden fàcilment passen a la cadena alimentària (plàncton, peixos, ocells, mamífers marins) i arriben a les persones.
- Els organoclorats són residus tòxics que han causat problemes a molts indrets de la Terra. En aquest grup hi ha pesticides, dissolvents i PCB (substància química usada per la indústria electrònica). Els organoclorats afecten el fetge i els ronyons, i fins i tot poden produir càncer.
- Les dioxines són unes substàncies tòxiques del grup dels organoclorats. Poden provocar càncer, malformacions congènites, afeccions a la pell i altres problemes si es troben als aliments que mengem o a l'aire que respirem. Els residus de les indústries papereres contenen dioxines. També se'n produeixen als incineradors, quan es cremen determinats residus.
- Els residus radioactius se sotregen o bé s'emmagatzemen en cementiris nuclears. La major part dels residus radioactius tenen una vida mitjana de segles i qualsevol fuga dels contenidors on es troben pot tenir greus conseqüències per als éssers vius. Cal recordar que la radioactivitat perjudica el cos perquè n'afecta les cèl·lules, i de vegades provoca càncer.
- Els abocadors de deixalles contaminen tant la terra com l'aigua. Quan plou, l'aigua es contamina perquè passa a través de la brutícia. Si l'aigua penetra en el sòl, arrossega els elements tòxics i contamina l'aigua de rius i pous.
- En els grans abocadors les escombraries es descomponen molt lentament. L'oxigen, la llum del sol i els bacteris contribueixen al procés de descomposició, però quan s'acumulen grans quantitats de deixalles, la llum solar no hi arriba bé i els bacteris no poden actuar. Hi ha plàstics que triguen 500 anys a descompondre's. En un abocador, es va trobar un diari que encara es podia llegir després d'haver passat 30 anys.

Les solucions en les nostres mans

Hem de canviar els nostres hàbits i costums per tal d'evitar els problemes que provoquen les grans quantitats de residus que generem cada dia. Quines són les solucions?

1. *Reduir* el consum de substàncies contaminants i d'articles innecessaris.
2. *Reutilitzar* tot allò que sigui possible, en lloc de destruir-ho. Podem reparar les sabates en lloc de llençar-les, vendre o intercanviar mobles, llibres, roba i altres articles, utilitzar les bosses fins que es trenquin, etc.
3. *Fer una recollida selectiva dels residus i reciclar-los*. Cal dipositar els diferents residus (vidre, paper, llaines, plàstic) al contenidor corresponent per tal que puguin ésser reciclats.
4. Els residus que no es puguin dipositar en els contenidors dels carrers, cal portar-los a la deixalleria més propera. Allà s'encarreguen de reciclar o reutilitzar tots els residus que hi arriben.
5. Comprar productes que portin el mínim envàs possible.
6. Portar la roba que no fem servir als mercats de segona mà o als centres de beneficència.
7. Comprar les begudes i la llet en ampolles retornables.
8. Portar a la botiga un cistell i rebutjar les bosses de plàstic.
9. Utilitzar paper i altres productes reciclats.
10. No comprar productes que perjudiquen el medi ambient.
11. Acabar totalment els pots de pintura o dissolvents, en lloc de llençar-los mig buits.
12. No abocar productes tòxics a l'aigüera o a les clavegueres.
13. Aprofitar els serveis de recollida de mobles i electrodomèstics vells que ofereixen molts ajuntaments.
14. Els governs dels diferents països han de promoure processos industrials nets que generin pocs residus:
 - Els productes que es fabriquen han d'estar pensats per utilitzar el mínim de matèries primeres, aigua i energia.
 - El procés de fabricació ha de ser concebut de tal manera que produeixi el mínim de residus i que torni a utilitzar l'aigua que ha fet servir.
 - Els productes han de ser reutilitzables moltes vegades.
 - Els productes han de poder ser reciclats, sencers o per parts.

Les solucions són les tres erres: REDUIR, REUTILITZAR I RECICLAR!

La gent gran fa coses

Mantenir les activitats tradicionals de la nostra Associació és un objectiu que la Junta actual té molt clar, però sempre estant oberts a qualsevol iniciativa nova.

Exposició de flors i treballs manuals

Així doncs, el passat 23 d'abril, dins les XVIII Jornades Culturals del nostre municipi, va tenir lloc la mostra de flors i treballs manuals, instal·lada al CEIP Sant Jordi. Aquest any, a causa del mal temps que hem tingut aquesta primavera, potser hi faltaven algunes varietats de plantes i flors, però amb tot cas, amb l'esforç i bona voluntat dels col·laboradors i expositors, pensem que l'exposició feia goig, com sempre.

Cal destacar també l'exposició de treballs manuals i pintura, on es podien veure diferents objectes nous i altres de restaurats entre les quals hi destacava una imatge d'un sant, que havia estat recuperada de les escombraries; també es podien admirar unes maquetes d'esglésies romàniques fetes amb paper i cartró molt boniques.

Visita al Fòrum

Quatre dies després de la inauguració del Fòrum a Barcelona, vàrem tenir la oportunitat de visitar-lo, juntament amb el Casal d'Avis de Bescanó, amb qui mantenim una molt bona relació. Amb dos autocars, vàrem sortir direcció a la Ciutat Comtal, fent una curta parada per esmorzar i arribant-hi a l'hora que s'obrien les portes del recinte. Després d'un curt recorregut amb un del trens que hi ha, vàrem poder visitar unes botigues d'artesanía de diversos països, i a l'hora reservada, entrar al recinte on hi ha exposats els "Guerrers de Xian". Penso que aquesta exposició ja val una visita al Fòrum, és una oportunitat única de poder veure una mostra d'art funerari xinès, amb més de cent peces de dos mil anys d'antiguitat, considerades la descoberta arqueològica més espectacular del segle XX.

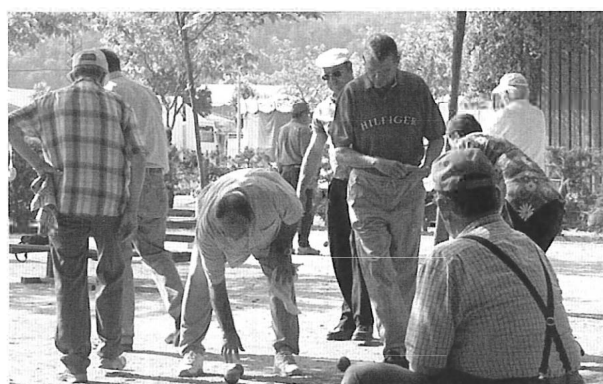
Sempre acompanyats per una guia, vàrem visitar diferents exposicions com "Habitar el Món", "Ciutat Cantanades" i "Veus", totes elles molt interessants. Tot seguit, a dinar i una estona d'esbarjo per pair-lo i descansar a la "plaça", un espai de catorze hectàrees on vàrem poder gaudir

d'un espectacle ofert per un grup del Sàhara. Posteriorment va aparèixer una "xaranga" de músics francesos amb molta marxa i que fins i tot varen engrescar a participar-hi a gent de la nostra colla, com es pot comprovar en una de les fotos.

La gent començava a estar cansada i després de visitar la Haima, un espai cobert, amb una superfície de 16.000 m² que acull diferents mostres sobre temes diversos, com ara els refugiats, el paper de la dona en la guerra, el comerç just i diverses botigues i mercats d'artesanía, va ser l'hora de tornar cap a casa.

Trobada de petanca

El dissabte dia 29 de maig de 2004, i dins els actes de la Festa Major, va tenir lloc la VII Trobada de Petanca, amb la participació d'unes quaranta persones de Bonmatí, Salt i Anglès, que com cada any varen gaudir, en primer lloc d'un bon esmorzar per després disputar les partides corresponents i posteriorment recollir els premis i trofeus els guanyadors, que en aquesta ocasió va ser un pernil per cada membre de la tripleta guanyadora.

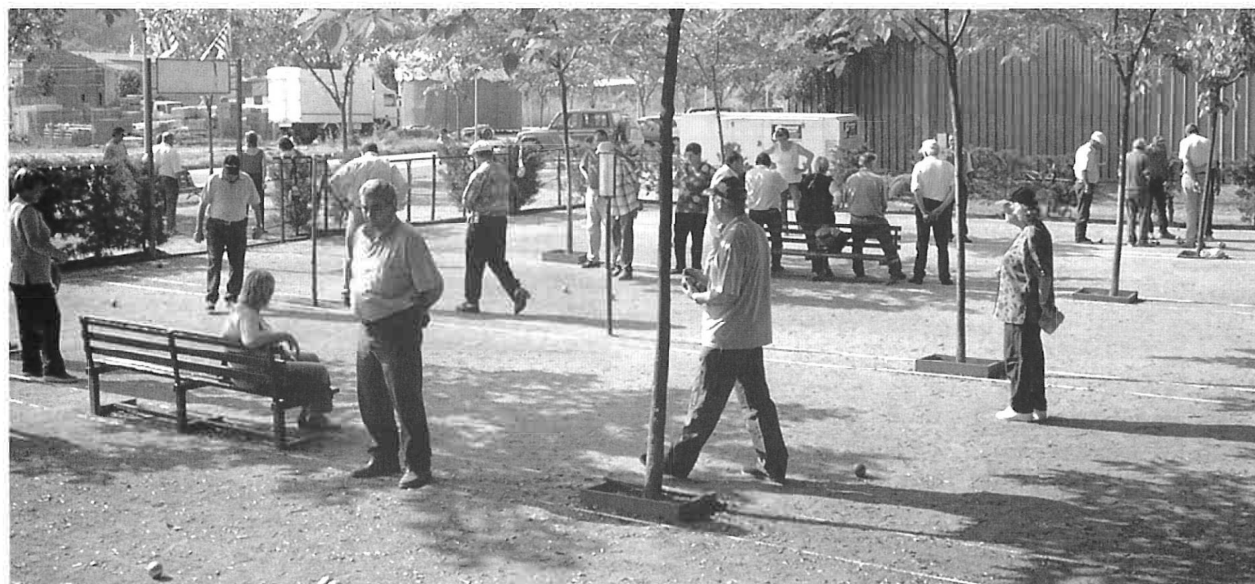
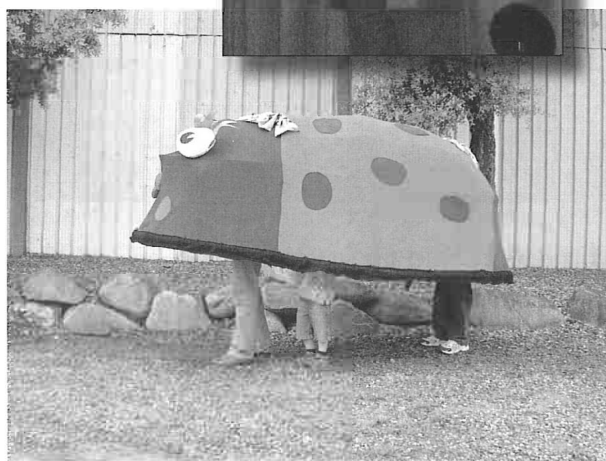
Com que el temps hi va acompanyar, va ser un matí molt agradable, passat amb bona companyia.

Associació Nova Frontera

Festa Major 2004

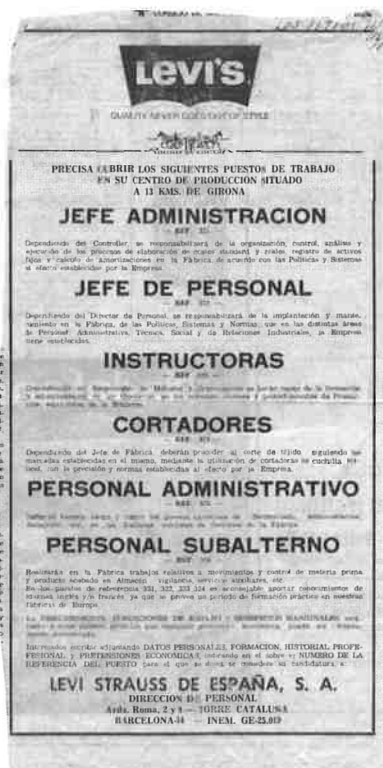

El tancament de la Levi's

Un cop coneguda la intenció de l'empresa de tancar definitivament la fàbrica Levi's de Bonmatí, que es va inaugurar oficialment el 28 de setembre de 1983, per obrir una nova planta en un altre país europeu amb salaris més baixos. Els representants dels treballadors han negociat amb la patronal les indemnitzacions que percebrà el personal. Hem demanat l'opinió d'algunes empleades afectades per aquest clar exemple del fenomen de la deslocalització de multinacionals que s'està produint al nostre país últimament.

La Levi's se'n va de Bonmatí

D'aquí uns mesos, el paisatge de Bonmatí ja no serà el mateix. La més famosa empresa multinacional, proveïdora dels universals pantalons vaquers marca Levi's, implantada a la nostra localitat ara farà 23 anys, ens abandona. Se'n va perquè els qui hi manen diuen que s'han de reduir costos. I marxen a un lloc d'Europa on s'hagin de pagar menys salaris i els guanys per a l'empresa siguin més grans.

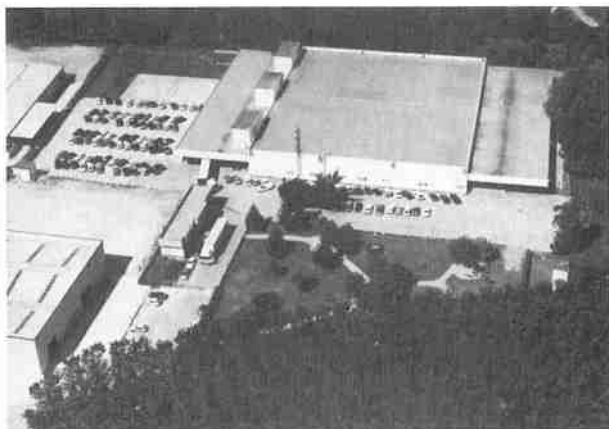
La notícia, que afecta a unes 285 persones que des de feia molts anys (algunes des que la fàbrica es va inaugurar a Bonmatí) treballàvem en aquesta factoria, ha causat una decebedora impressió, encara que feia temps que ens pensàvem que això podia ocórrer. Tots els qui, dia a dia, durant molts anys, hem anat contribuint a l'expansió de l'empresa, ara, d'ençà que ens han comunicat el tancament definitiu del nostre quotidià lloc de treball, estem tristos. I no solament perquè ens quedem sense feina, que això també és motiu de tristor, però sobretot perquè en aquesta empresa hem passat molt bones estones, i hem format sempre una pinya, treballadors i caps i encarregats i tot.

Quantes amistats han nascut de la relació diària dels qui anàvem (i encara hi anem) a treballar a la Levi's, no solament gent de Bonmatí, sinó d'Anglès, d'Amer, de moltes localitats de les rodalies de la fàbrica! Hem gaudit de moments meravellosos, i també algun de no tant bo, és clar. Hi ha hagut parelles que s'han format gràcies al treball comú; i la companyia i l'amistat han estat sempre per damunt de les circumstàncies que hàgim pogut patir, més negatives, que mai no falten. Nosaltres, els treballadors, hem considerat sempre la Levi's una empresa model, on els empleats fèiem bé la nostra tasca i la direcció sabia reconèixer-ho i recompensar-la. No hi havia cap efemèride, aniversari o festa assenyalada que no s'hi celebrés. I la celebració comportava sempre un obsequi, que tot i ser important el valor material del regal, el que més s'agraïa era el reconeixement que la cúpula directiva de l'empresa demostrava envers la feina dels seus treballadors. Hem anat a treballar contents, hem fet la feina amb entusiasme i amb dedicació, i en aquest aspecte crec que també a nosaltres se'ns pot considerar una plantilla modèlica. Però...

La Levi's se'n va de Bonmatí, i això significa que tots els qui hi treballem ens quedem sense feina. Ja ho he dit al començament d'aquest escrit: l'empresa es trasllada a un altre país d'Europa on els salaris són més barats, i per tant els costos de producció es reduiran. Finalment, i malgrat tot el que he dit de la Levi's, que era una empresa modèlica i tot allò, a l'hora de la veritat, quan s'han de mirar els guanys, el que preval per damunt de tot és el compte de resultats, perquè els que ens han dit com argument per emportar-se l'empresa de Bonmatí ha estat que: *"el cierre de las plantas de Bonmatí i Olvega (Soria) se emmarca dentro de las medidas industriales del plan estratégico para reducir los costes e incrementar flexibilidad productiva en Europa"*. Aquest llenguatge quasi criptogràfic, que tant agrada d'emprar als economistes, significa clar i català que *"queremos ganar más de lo que ganamos ahora"*. I aquí sí que no valen sentiments, ni emocions ni cap altra estima. Se'n van, i prou.

Desitjo sort per a tothom, i confio en què les amistats formades gràcies a la Levi's perdurin per molts anys.

Montse Matas

Canvis

Quan de sobte et diuen que la Levi's marca de Bonmatí, et quedés en un estat de xoc. Deixant de banda les converses que tots hàgim pogut sentir o intuir a través dels mitjans de comunicació, hi ha molts altres aspectes que ens qüestionem i pensem, malgrat ni ho esmentem.

Molta gent et comenta: Hauràs de canviar d'empresa. Hi ha molta gent que s'hi troba al llarg de la vida, no? Però no és només això. Hi ha empreses on potser sí que només hi vas a treballar i prou. Però a la Levi's no ha estat així. Hem conviscut i hem fet amistats, hem passat molt bones estones i l'experiència ha estat molt satisfactòria. Ens hem arrelat molt a l'empresa i hem estat fidels, dedicats i envoltats d'un ambient de respecte i bon tracte, del qual no tots els treballadors de totes les empreses poden estar-ne orgullosos.

Veníem a treballar contents, amb il·lusió, amb ganes, motivats. Hem estat molt bé en aquesta empresa. Els records no ens els pot prendre ningú, però m'agradaria que tothom sabés que durant aquests anys la Levi's, com a empresa, i els companys que hem treballat junts hem après i conviscut moltes coses que volem recordar sempre i que formen part de la nostra història.

Ara vivim moments difícils per a tots nosaltres, però esperem que l'amargor del final no ens faci oblidar la dolçor anterior.

És com si una petita part de nosaltres deixés d'existir i s'esvaís en l'aire i en el temps.

Espero i desitjo que tots els que fins ara treballem aquí trobem un futur esperançador i que trobem una empresa que s'assembli el màxim possible a aquesta, en el tracte, en el respecte i en moltes altres coses que tots els de la Levi's portarem sempre dins dels nostres cors. I que no marxi, si us plau!

Quan vaig començar fa 11 anys, tothom em deia: Quina sort que tens!, has trobat un molt bon lloc de treball. Ara em diuen: Ostres, ho sento molt, si necessites alguna cosa ja ho saps. La vida va a base de cicles i ara ve una baixada tipus "Dragon Khan", però hem de ser optimistes i pensar que la pujada també serà forta.

Montse Gascón

Comarcas

los síllos / 11

Bonmatí: Inaugurada oficialmente una planta de confección

Con la presencia del presidente de la firma, señor Peter Haas

J. V. GAY

Ayer en el curso de una serie de actos se inauguró oficialmente la fábrica de Levi Strauss de España, S. A., instalada en Bonmatí, ceremonia que contó con la presencia del señor Peter Haas, sucesor directo de Levi Strauss, el fundador de la empresa que hoy lleva su nombre y que es el presidente consejero y director de Levi Strauss & Company, con quien estaban el señor Daniel Chaublin, director general y consejero delegado de la filial española. Las autoridades gerundenses estaban encabezadas por el general gobernador Militar, don Luis Cuesta, presidente de la Cámara de Comercio de Girona, Joseph M.ª Gimila, representantes de los ayuntamientos de Girona, Salt, Bonmatí, Anglès y Besenós, el director general de Política Industrial...

La fábrica de Levi Strauss en Bonmatí supone un importante impulso para nuestra industria de confección. El acto de ayer contó con la presencia del presidente de la corporación, señor Peter Haas. Destacó que los tres mil pantalones diarios que se producen en...

fecha de la inauguración oficial, mientras se entregaban ramos de flores a las señoras Haas y Chaublin, y una gran torta con la característica silueta del logotipo Levi's entró en la sala, donde, a continuación se proyectó un video-resumen de lo que ha sido, en sus 130 años de actividad la firma Levi Strauss, en todo el mundo. Finalmente, en el hotel Fornells Park, se ofreció un almuerzo íntimo a las autoridades e invitados a este acto.

Aspecto muy remarcable de esta nueva fábrica es el gran amor industrial gerundense en el sector, y humano, al que han correspondido los miembros del personal, que por dar una cifra, tienen un abastecimiento mínimo y por parte empresarial existe una gran flexibilidad, así las operarias pueden interrumpir su...

Un gran pastel simbolizó la grandesa d'una empresa nord-americana que s'acaba d'establir a les nostres comarques (Foto: Gomati).

3.000 «jeans» surten cada dia de la «Levi's» de Bonmatí

(Plana 9)

Reflexió

Als voltants dels 80, quan la fàbrica Tèxtil Armengol va tancar, ja es parlava que l'havia comprat la multinacional Levi's, per molta gent es va obrir una gran porta, al pensar que hi hauria feina, malgrat que a la gent que tenien una edat més avançada els hi va costar molt trobar una altra feina. Ara, al cap de 22 anys que tot això va passar, tornem a reviure els fets passats, és ben veritat que la vida és una roda i totes les coses una hora o altra tornen.

Com a treballadora de la Levi's, em sap molt de greu que hagin decidit tancar, tot i que no és per una manca de benefici, però sembla que el tot poderós "diner" -si no hi ha tot el piló que volen aquests senyors- ja no som rendibles: Si poguéssim diria que amb menys també es viu, i també s'és feliç. Que si en comptes de 100 se'n guanyen 70, ja n'hi ha prou i encara els n'hi sobren.

I no és solament Bonmatí on se'n sentirà més, sinó municipis de les rodalies, on molta gent cada dia passa el nostre pont i ve a guanyar-se la vida.

Esperem que una altra porta se'n obri i reflexionem: Ens n'hem d'alegrar molt si ve una altra multinacional, i que al cap de vint anys torni a passar el mateix? Pensem-hi!

M. Àngels Torrent Madeu

PUNT

Punt i Apart

Dimarts 15 de desembre de 1991 3

La «Levi's» crearà de moment 50 nous llocs de treball

Divendres passat se signà la compra de la fàbrica «Armengol» de Bonmatí

GIRONA (De la nostra Redacció). - L'empresa multinacional «Levi's», dedicada a la confecció de vestimentes, ha adquirit una de les naus de l'antiga empresa Armengol, concretament la més nova, que està situada a la carretera que va a Constantí. El contracte de compra d'aquesta nau se signà el passat divendres al vespre a la nau d'Armer.

PUNT DIARI s'ha posat en contacte amb l'assistent d'empresa, i s'ha manifestat que «Levi's» acabava de comprar la nau a què ens hem afectuament referit, i que hi pensa posar la maquinària necessària cara a la confecció dels seus productes.

ESTUDI DE MERCAT

De moment cinquanta nous llocs de treball estan oberts per la dita empresa, la qual estudia si és més interessant que li donin un altre ús a la nau. Des del seu moment de la fàbrica Armengol, nombrosos joves abandonen la producció d'una multinacional del vestit a l'exterior a Bonmatí. En certa manera aquesta nau hauria estat destinada per a altres usos, però ara s'ha decidit que es dedicarà a la confecció de la marca de Levi's.

L'empresa «Levi's», amb què se tracta d'una altra multinacional, ha decidit comprar la nau de la fàbrica Armengol, i que a l'últim moment, rebuda l'oferta que li feia l'empresa Armengol.

ELS ATURATS

Antes del tancament de la fàbrica de l'empresa «Tèxtil Armengol, S.A.», en la qual hi treballaven més de 400 persones, el problema del seu futur es va plantejar a Bonmatí, ja que la nau ja no podia continuar d'aquesta manera treballant a l'empresa Armengol.

La instal·lació de la «Levi's» a Bonmatí, just sota la nau, encara que molta gent s'hi trobava, el problema de la marca de Levi's de

A Bonmatí la gent podria dedicar-se a fer pantalons texans.

llocs de treball no s'assignaran a treballadors d'una determinada edat, sinó que s'estudiaran totes les sol·licituds que es presentin. La nova fàbrica «Levi's» estarà instal·lada en una zona emplaçada tèxtil, cosa que pot representar beneficis per a algunes empreses properes, mentre que d'altres dedicades a la confecció, que també són nombroses, poden veure minvat el seu mercat.

Text i Fotos: Emili Rams

Jordi Marqués

Ferrovitari vocacional

En Jordi amb la seva dona, Montserrat Masó, davant la màquina de tren que hi ha davant de l'estació de Renfe de la ciutat de Girona, el gener de l'any 1977.

Tot i no haver treballat mai en una companyia ferroviària, el veí de Girona Jordi Marqués i Vaqué és un apassionat dels trens, una afició que li ve de petit i que l'ha portat, entre d'altres coses, a documentar-se exhaustivament sobre la història del ferrocarril a Catalunya, a presidir durant una temporada l'Associació d'amics del ferrocarril de les comarques gironines i a reunir una col·lecció d'aproximadament 6.000 fotografies on el tren és el protagonista i molt especialment les antigues màquines de vapor.

Imatges de l'exposició sobre el ferrocarril que en Jordi va muntar a Bonmatí el febrer del 2004, coincidint amb el 21è aniversari de la independència del municipi.

"Vaig néixer el 3 de setembre de 1954 al barri de Gràcia de Barcelona, on vaig viure amb els meus pares, en Jesús i la Maria, i el meu germà gran, en Josep, fins que l'any 1982, al casar-me, vaig venir a viure a Girona", explica en Jordi, que va estudiar el batxillerat i es va treure el títol de mestre industrial especialitzat en la branca de l'electricitat.

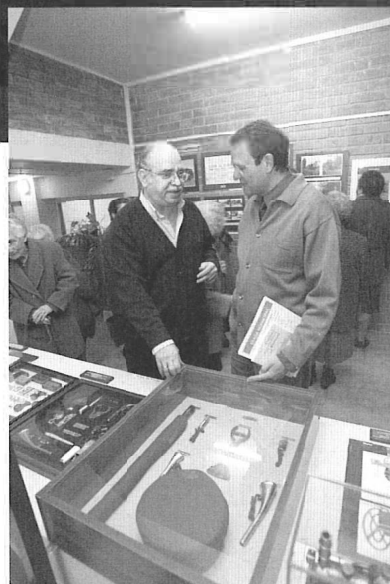
"A la meua dona, la Montserrat Masó, que va néixer a Santa Eugènia, la vaig conèixer a l'Estartit, el poble d'on era el meu pare, l'any 1977 i després de festejar cinc anys vam casar-nos i m'ha donat un noi i una noia, l'Albert, que té 18 anys i és molt afec-cionat a la màgia, i la Cristina, que té 16 anys i estudia piano", refereix en Jordi, que continua residint al pis del carrer Pare Coll de Girona on va instal-lar-se al casar-se i on, a més de la col-lecció de fotografies abans esmentada i d'altres coses, té una maqueta d'una línia de tren que es va fer ell mateix i una col-lecció de diferents objectes relacionats amb el món del ferrocarril.

"No sé exactament quan va començar la meua afició pel món del

En Jordi, quan tenia 3 anys i mig, amb el seu germà gran, en Josep.

ferrocarril, però el meu primer tren me'l van portar els Reis de l'any 1958 i de molt petit el meu pare ja em por-tava a veure trens i estacions i, entre d'altres coses, recordo perfectament la imatge del carrer Aragó obert amb les vies del tren", continua en Jordi, que té la vista molt malament, ja que des del gener de l'any 2003 fins ara ja ha patit tres desprendiments de retina.

A més d'anar ampliant la seva col·lecció de fotografies, on destaquen les dels ferrocarrils de vapor, i d'altres documents i objectes, l'afició als trens d'en Jordi el va portar a ser un membre destacat de l'Associació dels amics del ferrocarril de les comarques gironines, entitat que té la seva seu a l'estació de Fornells de la Selva de l'antiga línia de Girona a Sant Feliu de Guíxols i que ell va presidir durant quatre anys, malgrat que actualment n'està completament desvinculat.

"Entre 1997 i 1999, quan jo presidia l'Associació, va ser quan es va rehabilitar l'estació de Fornells de la Selva, que des d'aleshores a l'interior acull una exposició permanent sobre el món del ferrocarril a Catalunya i, a l'exterior, una línia de tren amb combois a escala que poden carregar passatgers", relata en Jordi, que puntualitza que "mentre jo em vaig encarregar de tota la instal·lació elèctrica, en Manuel Morillo va fer les tasques de paletaeria, en Joan Fernández va restaurar les peces ferroviàries que s'exposen, en Pere Castaño va ocupar-

se de la pintura interior i exterior de l'edifici i l'Emili Figueres va fer les maquetes que s'hi poden veure".

Des de l'estiu de l'any 2002 i fins al passat mes de juny, en Jordi ha organitzat quinze exposicions fotogràfiques relacionades amb el món del ferrocarril a diferents localitats de les comarques gironines, la primera de les quals va tenir lloc el mes de juny a Fornells de la Selva. Aquell mateix any va exposar al Centre Cívic de Sant Narcís, a la ciutat de Girona; al Centre Social de Sant Feliu de Pallerols, on la mostra es va fer per commemorar el centenari de l'arribada del tren d'Olot; al Centre Social de Sant Pol de Mar i al Centre Cultural de Figueres.

Entre finals del 2002 i principis del 2003, les fotografies i d'altres objectes relacionats amb el món del ferrocarril d'en Jordi Marqués es van poder veure al Centre Cívic del Pla de Palau, a la ciutat de Girona, en una mostra que al llarg de l'any 2003 també es va poder visitar en una sala d'exposicions de Blanes, i al Centre Cívic de Santa Eugènia, a Girona.

Del 21 al 23 de febrer del 2004, l'exposició va venir a Bonmatí, coincidint amb el 21è aniversari de la independència del municipi, i entre març i juny d'aquest any la mostra ha passat pel Centre Social de Santa Coloma de Farners, el Centre Social de Tordera, el Museu del Ferrocarril de Vilanova i la Geltrú i la Sala d'exposicions Aquarel·la de Manresa.

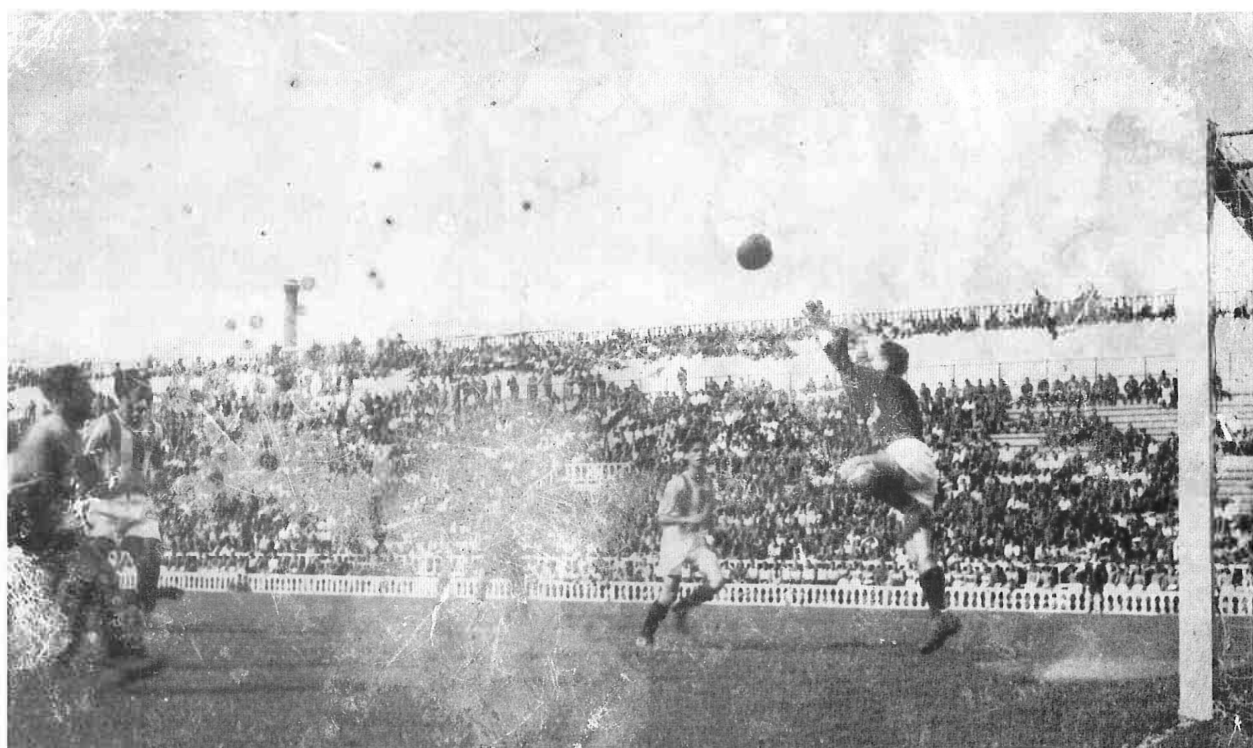
Aquest mes de juliol, en Jordi Marqués col·labora amb una exposició organitzada en el Centre Cívic Can Gili de Granollers, que ha estat organitzada pel Centre d'Estudis Vila Oberta de Granollers i que, a més d'en Jordi, compta amb la col·laboració de l'Ajuntament de Granollers i del Museu del Ferrocarril de Vilanova i la Geltrú. *"Aquesta exposició s'ha organitzat per commemorar el 150 aniversari de la línia de ferrocarril Barcelona-Granollers, que data de 1854 i va ser la tercera d'Espanya", explica en Jordi.*

R. Ponsatí

Pere Figuerola

En Pere en el partit de la final del campionat militar de Catalunya disputada al camp de les Corts l'estiu de 1943.

Futbolista gironí dels anys 40

"Vaig néixer el 27 de juny de 1921 al barri del Pont Major de Girona, però quan tenia 14 mesos els meus pares, en Matias i la Maria, que van tenir dos nois i dues noies, es van traslladar al carrer de la Rutlla", explica en Pere, que va estudiar "al Grup Escolar de davant de l'Ultònia, que era un centre públic, i després a l'Ateneu, un centre privat".

Als 14 anys va entrar a Can Beneti, una empresa dedicada a la fabricació d'estris metàl·lics, com ara taps de gasosa, figures de plom..., on va treballar fins que va anar a fer el servei militar a Barcelona. "Vaig fer 3 anys i mig de mili, ja que com hi havia la 2a Guerra Mundial, vam arribar a coincidir soldats de sis lleves en reserva", refereix en Pere, que va aprofitar el servei militar per treure's el carnet de conduir de primera.

"Al tornar a Girona vaig fer de repartidor en un magatzem de fruites durant un temps i poc després vaig entrar com a camioner a l'empresa Transports Girona, on vaig

Programa dels partits de futbol disputats per l'Arbúcies contra equips militars amb motiu de la Festa Major del poble de l'any 1943.

En Pere quan era porter del segon equip del Girona en una instantània realitzada al camp del Granollers.

treballar 2 o 3 anys, fins que vaig anar a Transports Bernades, on vaig passar-me 4 o 5 anys més fent de xofer, fins que vaig començar a fer de taxista per Can Medinyà, feina que vaig fer 3 o 4 anys més", manifesta en Pere, que l'any 1953 va entrar a la filatura Mata i Pons de Bonmatí, on va treballar com a encarregat durant 26 anys, fins que es va jubilar anticipadament als 58 anys al tancar l'empresa.

En Pere va venir a viure a Bonmatí perquè el setembre de 1948 es va casar amb la veïna del poble Mercè Pigem i Roca, amb qui va tenir un noi, en Miquel, que viu a Palol d'Onyar i li ha donat un nét que també es diu Miquel i és metge; i una noia, l'Antònia, que resideix a Bonmatí i li ha donat dos néts, la Maria i l'Adrià.

"A la Mercè la vaig conèixer quan jo era jugador del Girona i vaig venir a fer un partit al poble el dia dels Innocents, que era festa. Ella va anar a veure el partit i jo li vaig tirar una pilota, que va tocar-la. Més tard, al ball, les seves amigues em van dir que havia estat un noi dolent per haver donat un cop de pilota a una noia tan maca com la Mercè i això va fer que

En Pere, amb la pilota a la mà, amb l'equip titular del segon equip del Girona de principis de la dècada dels 40.

L'equip de l'Arbúcies que l'estiu de 1943 va disputar dos partits contra equips militars. A la fotografia s'hi pot veure en Samitier, que va fer d'àrbitre, en Pere i l'internacional del Barça Mariano Matín, que van reforçar l'equip local.

18è Certamen literari 2004

Sant Julià del Llor-Bonmatí

Premiats certamen literari.

Pelegrinatge

(PREMI LOCAL)

Roses vermelles, mare?
el teu descans,
la meva oració i la teva gràcia.

Dona tapada, tu
que estimes incondicional.
I en silenci et trepitgen,
mentre udoles per no cridar.

S'acosta l'ombra negra,
buscant un cos que en creu propietat,
traspua la ira,
delira la ment i el cervell perd el cap,
fogueig de mirades,
comença l'atrocitat,
aparteu els fills de casa,
porteu-los lluny del mar!
que comença la tempesta,
i so de l'aire és el mal,
punyals de paraules,
que transformen en guerra la llar,
i converteixen cada somni
en una història de por per fer plorar.

Somica el petit rere una taula,
s'esmuny atemorit tot pregant,
mentre veu que no és fal·làcia,
tapant-se d'orelles per no escoltar,
Deixa la mare!
gemega plorant,
tots els somnis d'una jove,
es veuen desfets en un instant.
I res era com un creia!
I res era com tu havies somniat!
Sols l'esperança d'una nit jove,
que convertís allò en un malson,
les estrelles testimoni,
guardant-te petit en un bressol.

Aquell ser que t'estimava,
et va prometre un dia un cel blau,
i avui somico tenebres,
Per Déu com s'ha tornat?
Davant d'una entristida escena,
es transformen aquells ulls humans.

fumall d'enfuriment,
quan veus que tot s'ha acabat!

I diu que t'estima?
T'enganya!
i diu que et vol per ell,
Mentida!
És orgull que encén les venes i destrossa
huracà.

Aquell niu que havia de fer-nos feliços
deixa marques de sang,
són les roses del teu fèretre, mare
el meu adéu, i la teva pau.
Aquí mare la meva vida et deixo entre mans,
aquestes boniques paraules per recordar,
que un dia vas ser bona,
i algú no et va saber estimar,
guarda'm en el bressol de les estrelles
com de petit em solies dir.

Assegut en una taula
quan ja és passat
llagimeja per dintre l'ànima,
esguardant el teu somriure glaçat,
enmig d'un vell retrat,
unes frases boniques de nuviatge,
en el cel del teu passat,
allí es va quedar a viure el teu somriure.

ANNA PAGÈS I PIBERNAT

18è Certamen literari 2004

A continuació reproduïm les obres guanyadores del 18è Certamen literari 2004, organitzat amb motiu de les XVIII Jornades Culturals de Sant Jordi de Sant Julià del Llor i Bonmatí: *Esclats de pau en temps incert*, de Joan Roca Casals, de Vic - Primer Premi; *Pelegrinatge*, d'Anna Pagès i Pibernat, de Bonmatí - Premi Local; i *Llegat Blau*, de Patrícia Torra i Torras, de Bescanó - Accèssit.

Esclats de pau en temps incert

(PRIMER PREMI)

Els ulls al cel
i mil mans enllaçades
formant cadena:
heu tret dels vostres cors
la pau i l'esperança.

Silenci dens,
respecte per la vida
i un dolç batec:
les ànimes són lliures
si es saben fer volar.

Contra els tirans,
parpelles ben obertes
i els llavis muts:
que cap esglai pertorbi
la vostra llibertat.

Els peus aquí,
creient en la paraula,
salvant els mots...
El vostre pensament
volant com un colom.

Àmbit de pau,
de prec i de trobada
en temps incert:
heu ofegat les bombes
amb savi gest rebel.

Heu pervertit els mots
Amb rostre impertorbable,
posat greu i decidit,
heu proclamat el món
la vostra proesa solidària
llançant una croada miserable
en nom d'un déu que,
si existís,
faria per manera d'extingir
la vostra casta.

Tanta insolència, tant cinisme,
tanta hipocresia,
tanta altivesa descarada
als vostres ulls mesquins,
als vostres cors eixuts,
ens han encès el cos,
i han esmolat l'esperit
dels qui creiem encara
en la paraula neta i dreta,
que fuig de la perversa,
esbiaixada, maliciosa,
tan garneua,
vostra.

**Tot resta absent
si ens neguen la puresa
del mot amic.
Buidem el seus discursos
d'estèrils atributs.**

Heu desvetllat un monstre
Heu desvetllat el monstre baladrer,
cruel, salvatge i despietat,
que atemoreix les pedres dels camins
i cada gra de sorra que trepitja.

L'heu dut ben lluny de casa i,
en nom de la sagrada llibertat,
l'heu afartat de carnassa
per sadollar la seva eterna
i enfollida cassussa colossal.

L'heu passejat per terra erma
on ha deixat l'empremta
de les urpes i els ullals,
de la força voraç i gegantina
en un immens bassal de sang.

L'heu atiat contra els més febles
porucs que no prengué cap mal,
perquè pogué greixar tots els artells
condemnats a un lent procés
de rovell, en temps de pau.
En nom de quin déu sanguinari
heu deslligat aquesta bèstia poderosa?
En mans de quin botxí malentranyat
heu lliurat tot aquest poble famolenc?
En quin cor empedreït i cínic
hi pot haver un espai
per a tan increïble crueltat?
En quin cervell malalt i famolenc
ha germinat tanta barbàrie desfermada?

**Mostrem les mans
tenyides de vermell
als ulls glaçats
dels dèbils d'esperit
que ofeguen tots els mots.**

Arreu, l'esgarripança
Carrisquegen les cadenes
dels infernals ginyes assassins
dins un ofec de pols
que oculta la vergonya de la guerra.

Tronen els canons i,
en la distància,
esquitxen tot l'espai
amb les desferres
d'un poble commogut i esporuguit.

Les armes baladregen,
escupen foc i mort,
i escapcen mils anhels
de pau i llibertat
enmig d'un desgavell de solituds.

En l'aire espès, fendit arreu
pel traç cruel de màquines perverses,
hi sura el plor de l'home trasbalsat
per l'escampall dels cossos esquinçats
en una mescla atroç de sang i runa.

**Petgem ben fort
l'asfalt d'aquests carrers
tan plens de vida.
Som fills de gent que estima
l'espai que ens han donat.**

Ens han ferit els ulls
L'Ali, amb ulls esbatanats i atemorits,
us mostra el bleix de vida
que no heu pogut arrabassar-li.
L'Ali us interroga amb la mirada
i us reclama els braços vius i joves
que li va segar mentre jugava.

L'Ali us quedarà gravat per sempre
a les retines salvatges i indolents
com a senyal de la vostra pau mesquina.

L'Ali us anirà a l'encalç tota la vida
demanant-vos pel pare, per la mare,
pels avis i els germans executats.

Mireu-lo als ulls i esgarrifeu-vos
del pou profund on heu llençat
la seva vida novella i dissortada.

**Mostreu al món
l'horror d'aquesta guerra
sense recels.
Que mai més no disfressin
la seva crueltat.**

Sense alè...
Els ulls boirosos, que tot just destriaven
als perfil de la mare que el gronxava,
s'han clos en un pervers esclat de foc.

Els fràgils dits que esgarrapaven l'aire,
obrint-se pas en la penombra de la llar,
han defallit en un espasme de metralla.

El cor que palpitava dins el pit delicat,
àmbit llaminer de tots els afalacs,
ha fet l'últim batec enmig d'un tro terrible.

Heu fet dels seus bolquers una mortalla,
sagnant deixalla d'una llavor nascuda
en un poble condemnat a l'infortuni.

**Esmaperduts,
amb gest d'esgotament
i els llavis muts,
llancem tot el silenci
al ventre dels tirans.**

Miserables assassins

El desconsol de l'home que
perduts l'ahir, l'avui, el temps
envoltat de caixes ominoses
que cobreixen les despulles
del seu món més estimat,
escanyant amb dents serrades
els renecs més colpadors,
ocultant els ulls vermells
amb les mans esgarrinxades,
no us arriba a les entranyes,
miserables assassins?

**Amb llençols blancs
hem vestit els balcons
de casa nostra.
Ni que els prenguéssiu tots
les mans no us torcaríeu!**

De cos present

Alça el puny i mira el cel,
amb la ràbia continguda
i la veu entretallada
pel dolor que ofega el coll,
llença un crit foll que amortalla
el silenci perdurable
que ha deixat, talment un rastre,
l'àngel sàdic de la mort.

De genolls damunt la sorra,
vessa llàgrimes amargues
que s'estimben per les galtes
per rentar-li les ferides
al fill que ara, sense vida,
dins un fosc bassal de sang,
jeu damunt la terra esquerpa
amb el cos esparracat.

**Sense un lament,
amb l'ànima desperta
i el cor obert...
Fanals a les finestres
tenyint el cel obscur.**

Somni trencat

Van farcir la teva ànima jove i decidida
amb mil mentides
que parlaven del valor,
de la llei sagrada de la pàtria
que calia defensar,
de la justícia, de l'honor,
de l'excel·lència
de la vostra llibertat.

Van preparar el teu cos jove i vigorós
per al combat,
i el van avesar
al sofriment i a la fermesa,
a l'absurda rigidesa
de l'autoritat forçada
que trepitja la raó de tots els mots.

Van dotar el teu cor jove i ardit
amb una esbalaïdora analgèsia
que et permetés, davant del teu germà enemic,
prèmer el gallet
sense cap mena de recança.

Van farcir el teu cervell jove i mal·leable
amb una mescla rara,
amb un batibull esquizofrènic
de conceptes antagònics
sàviament trenats
que et permetessin viure
les més cruels paradoxes.

Van posar a les teves mans joves i lleugeres
una arma atúidora,
la teva eina més preuada,
companya fidel de mil croades,
i com un ferotge gos de presa
et van ensinistrar.

Van completar la seva obre jove i impecable
amb un vestit obscè,
calcat a milers d'altres
perquè et sentissis escortat
al cul del pou de la teva solitud.

Van emmenar-te a un país llunyà i trasbalsat
per comprovar els efectes
del seu marcial producte,
per confirmar l'encert,
per constatar la precisió
de l'abominable màquina mortífera
en què t'havien convertit.

Ara jeus desmanyotat i sense un trist alè,
amb el cos estibat en un voral
d'aquesta carretera,
a quatre tirs de pedra de Bagdad.
Cap giny no ha estat capaç
de deturar la bala
que t'ha esqueixat el cor,
mentre corries a envair un país
segant les vides d'altres homes que,
com tu,
no havien après cap més gran cosa
que a seguir vius
per continuar matant.

Demà el teu cos inert,
amortallat amb els símbols
que t'havien fet besar,
rebrà el guardó d'una medalla,
daurada, brillant i cobejada,
davant els ulls plorosos
dels qui t'havien estimat.

**Tots els colors
s'escampen pels carrers,
densa riuada
capaç d'ofegar el món
dels homes execrables.**

Hi ha un plor i un prec als ulls de cada infant
que avui vesteix de blanc per suplicar-vos
que mai més, en el seu nom ni en el de la pau,
no atieu la força destructora de la guerra.

Els joves cors ardits i nets bateguen nus,
amb serenor valenta i ràbia continguda,
per esquitxar les armes i els canons
amb una allau d'espurnes de tendresa.

Són al costat dels qui ho han perdut tot
per omplir el temps atroç i el buit immens
a què els han condemnat les bombes
dels homes sense cor i amb l'ànima malalta.

Faran volar un íntim anhel, un clavell blanc,
immaculat, que encerti la boca d'un canó
o arribi a mans de qui plora pel germà
amb el cos ferit i l'esperit dolgut i turmentat.

Hi ha un plor i un prec als ulls de cada infant
que avui vesteix de blanc per suplicar-vos
que mai més, en el seu nom ni en el de la pau,
no atieu la força destructora de la guerra.

JOAN ROCA I CASALS

Premiats concurs fotogràfic.

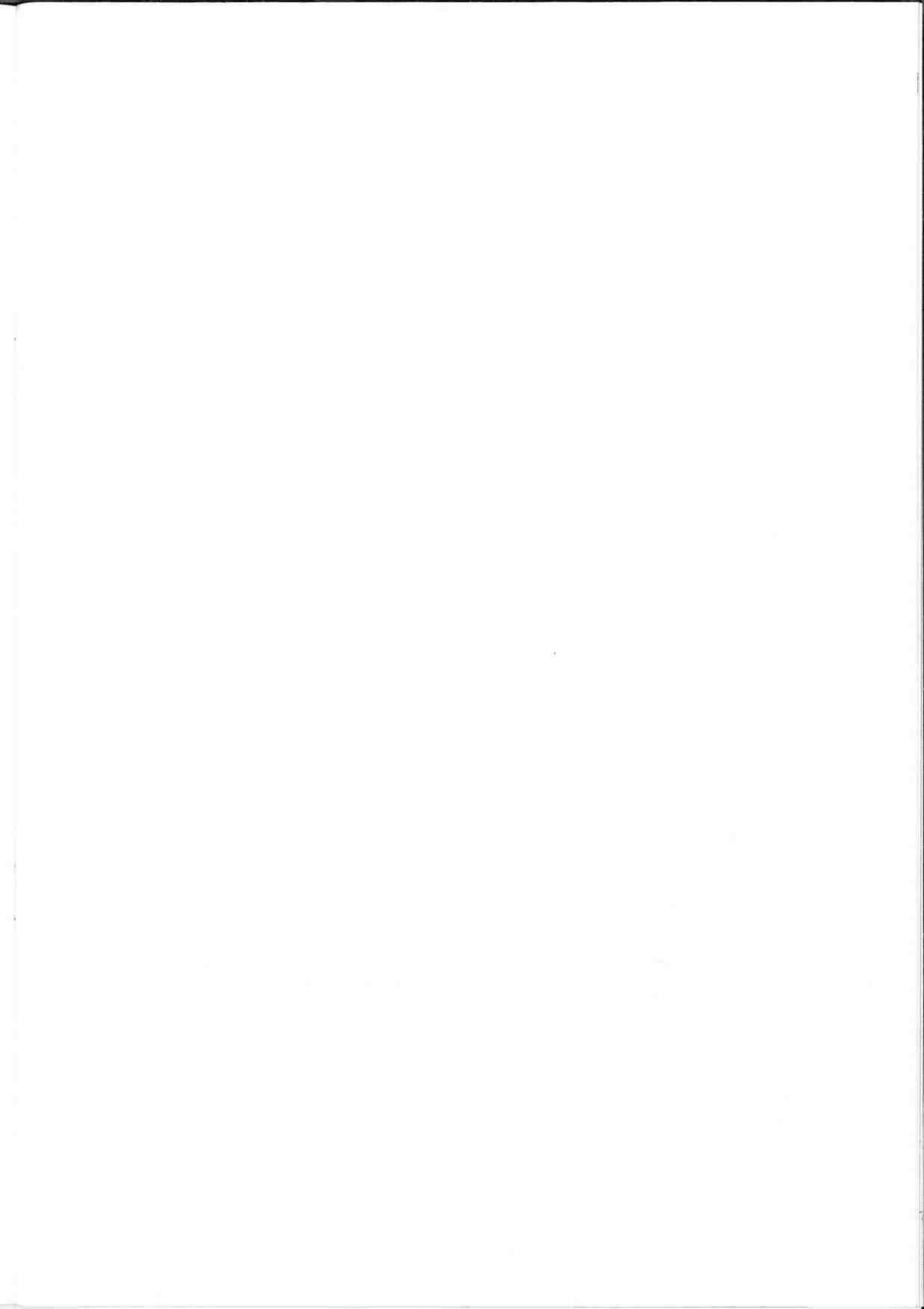
Llegat Blau

(ACCÈSSIT)

Guaita com, apegalosa, la tarda,
serpenteja pels teus dits palpitants,
tres, dos, descompten l'hora de basarda
rojos encesos i blaus excitants.
Carícies blaves en el teu rostre,
espurnes de foc en cos d'encenall
despertan el teu riure, bella mostra
que pauta el ritme d'inici del ball.
La tarda, en protocol d'amfitriona
s'inclina a l'escalfor del teu palmell,
per acotxar la llum que la corona
i sedar-la en l'aroma de la pell.
I és tan bell son, i és tan profunda
l'elegància encriptada de la unió,
amb vel de boira baixa que secunda
la remor de silenci colpidor;
que la brisa, en el segon, s'atura
de goig als ulls, de púrpura ennegrit,
selvática tendresa que perdura,
culminació de blau en l'infinit.
En la quietud, majestuosa i vaga,
el teu plàcid esguard s'espesseeix

d'un blau tupit i negre que t'amaga
de l'aura lunar que t'enterboleix.
No em deixis encara, no fugis d'hora,
animeta d'estel, et sóc captiu!
I l'horabaixa riu, o potser plora...
És vespre de rosada i de viu-viu.

PATRÍCIA TORRA I TORRAS

em fixés en ella i, a partir d'aquest moment vam anar coneixent-nos poc a poc, ja que vam arribar a festejar durant 8 anys, inclosos els 3 i mig de la mili", explica en Pere.

Futbol

En Pere va començar a jugar a futbol quan era molt petit amb els nens que vivien al carrer de la Rutlla. "Ens fèiem les pilotes amb parracs i recordo que quan jo tenia 6 o 7 anys ens vam comprar la primera pilota de goma, que ens va costar 15 cèntims", refereix en Pere, que sempre va jugar de porter i que va debutar amb l'equip de la Penya Cerezo, que s'enfrontava als equips de nois de l'Hospici, dels Salesians, de Salt...

"Després vaig jugar amb l'equip de la Penya Cirera, que va ser on van posar-me el nom de Teixidor, i l'estiu de 1941 vaig anar al Salt CD i l'any 1942 vaig debutar amb el Caldes de Malavella FJ, on vaig jugar fins que vaig fitxar pel FC Girona, club on vaig jugar dues temporades abans d'anar a fer la mili", explica en Pere, que va arribar a ser el porter titular del segon equip del Girona i suplent del primer equip i que d'aquesta època recorda haver jugat un partit amb motiu de la Festa Major de Bonmatí "en què en Balmanya va reforçar l'equip local que es va enfrontar a una selecció de jugadors del Girona".

En Pere, quan va tornar a Girona després de fer el servei militar ja no va tornar a jugar a futbol, assegura que no va ser la mili el que va interrompre la seva carrera com a futbolista, ja que va poder continuar jugant amb l'equip del Regimiento Mixto de Ingenieros núm. 4 de Barcelona. "El capità general era en Moscardó, que era un gran afeccionat al futbol i va organitzar el campionat militar de Catalunya, que constava de dos grups, un format pels equips de Lleida i Tarragona i l'altre pels de Girona i Barcelona", explica en Pere, que afegeix que "el meu equip va quedar campió del seu grup i l'estiu de 1943 es va enfrontar amb el guanyador del grup de Lleida i Tarragona en un partit disputat al camp de les Corts on ens vam proclamar campions de Catalunya al

El primer equip del Girona, amb en Francès de porter titular, en el camp de futbol de Pamplona.

En Pere jugant en el camp de l'equip del Regimiento Mixto de Ingenieros núm. 4 de Barcelona, l'any 1943.

guanyar per 1 a 0 amb un gol que va aconseguir Garcia Nieve, jugador del Castelló de la Plana que aleshores era de la Divisió".

Amb l'equip del Regimiento Mixto de Ingenieros núm. 4 de Barcelona, campió militar de Catalunya, on era conegut com a Figuerola, en Pere va disputar diversos partits d'exhibició, com el que va fer a Arbúcies el 15 d'agost de 1943, on es va enfrontar amb l'equip del poble reforçat pels jugadors Mariano Martín, del Barça; Sol, del Girona; i Olivas, de l'Espanyol; en un partit que va arbitrar el llegendari Josep Samitier. "L'endemà vaig reforçar l'equip de l'Arbúcies juntament amb en Duran, del Granollers i l'Egea, de l'Espanyol; en un partit disputat contra el IV Grupo de Automóviles de Barcelona, antic

campió militar de Catalunya que havia perdut la final amb nosaltres", diu en Pere, que comenta que quan s'entrenava al camp de la caserna militar, que estava situat a prop de la Seat, li havia xutat pilotes l'internacional del Barça Gonzalvo III.

Precisament en l'època en què jugava amb els militars, en Pere va rebre una proposta per jugar amb el FC Barcelona, proposta que va desestimar, tot i que admet que sempre ha estat afeccionat d'aquest club. En aquest sentit, indica que "m'he llegit tota la història del Barça i tinc una pilota signada pels jugadors".

R. Ponsatí

El graduat en ensenyament secundari (GES) a l'Escola d'Adults de Salt

Moltes persones coneixen el Centre de Formació d'Adults Les Bernardes que l'any 2001 va complir els 25 anys al servei de la població de Salt i dels pobles del seu entorn. El que no coneix molta gent són els ensenyaments que ofereix, que s'actualitzen i canvien en funció de les demandes socials i de la normativa en el cas dels estudis reglats. En aquest article us presentem el graduat en ensenyament secundari (GES), que s'ha engegat a l'Escola d'Adults de Salt, el curs 2003-2004.

El títol de graduat en ensenyament secundari substitueix l'antiga titulació del graduat escolar en haver desaparegut l'EGB (educació general bàsica) a les escoles de primària. De fet, l'any 2002 va tenir lloc la darrera convocatòria lliure per a persones adultes que volien treure's el graduat escolar. En generalitzar-se l'educació secundària obligatòria (ESO) als Instituts d'Ensenyament Secundari (IES), la formació bàsica s'allarga fins als 16 anys, ampliant-ne, enriquint-ne i actualitzant-ne els continguts. Per tant, els estudis per obtenir la titulació de graduat en ensenyament secundari (GES) els cursen habitualment els menors d'edat en algun institut i també poden seguir-los les persones adultes que ho desitgin als centres de formació d'adults. A les persones adultes que poden plantejar-se d'incorporar-se a aquests estudis els informem de les seves característiques en forma de preguntes i respostes.

Quina edat cal tenir per fer el GES?

Cal tenir 18 anys complerts o fer-los en l'any natural que s'inicien aquests estudis. Les persones que treballin amb contracte laboral i tinguin més de 16 anys també poden inscriure-s'hi si ho autoritza la Direcció General de Formació d'Adults actualment dins del Departament de Benestar i Família.

Quina formació mínima cal tenir per començar el GES?

Les persones que poden cursar aquests estudis són les que tenen un coneixement bàsic del català i del castellà; és a

dir, que l'entenen i poden llegir-hi i escriure-hi i que saben fer càlculs bàsics amb les 4 operacions matemàtiques.

A qui pot interessar cursar el GES?

Pot interessar a les persones que hagin acabat l'EGB, l'educació primària o la formació instrumental i vulguin posar al dia i ampliar els seus coneixements i aprenentatges. També interessa a les persones que no varen poder obtenir el títol en acabar l'ESO a l'institut. Aquestes persones poden millorar les seves expectatives professionals i la seva qualificació en acabar el GES. El títol de GES permet accedir a un cicle formatiu de grau mitjà de forma directa; és a dir, sense necessitat de fer cap prova de nivell. També és necessari per cursar el batxillerat, la qual cosa poden fer les persones adultes en horari nocturn en alguns instituts com l'IES Jaume Vicens Vives a Girona. També és un requeriment per accedir a moltes feines, tant a l'empresa privada com a les administracions públiques (nivell D).

Quines matèries es treballen en el GES?

Els continguts del GES s'inclouen en 3 àmbits:

- Àmbit de la comunicació: inclou les àrees de llengua i literatura catalana i castellana, i la introducció a una llengua estrangera que és l'anglès.
- Àmbit de les matemàtiques, de les ciències: comprèn les àrees de matemàtiques, ciències naturals i tecnologia.
- Àmbit de les ciències socials: inclou les àrees de geografia i d'història.

Com es distribueixen els continguts del GES?

Aquests continguts s'adquireixen en mòduls trimestrals. Cada trimestre es cursen habitualment 2 mòduls de l'àmbit de la comunicació; 2 de l'àmbit de les matemàtiques i ciències, i 1 de les ciències socials. Els diferents mòduls són independents, de forma que quan un alumne segueix un mòdul i l'aprova, ja no l'haurà de tornar a fer més.

Quina duració pot tenir el GES?

Per obtenir el títol de GES calen com a màxim 3 cursos. Els alumnes poden reduir la duració dels seus estudis de dues formes:

- Convalidant els estudis que poden haver cursat anterior-

ment. Per exemple tots els alumnes que tinguin el títol de graduat escolar (en EGB) o el 1r cicle d'ESO aprovat, accedeixen directament a 2n nivell del GES.

- Acreditant els continguts adquirits en la seva vida o en la seva feina, la qual cosa es pot comprovar en una prova de nivell per cadascun dels 3 àmbits esmentats. Aquesta prova és recomanable fer-la en començar els estudis de GES i només pot alliberar matèria i continguts.

Quin horari de classes fem al GES?

Cada mòdul té 3 hores de classe setmanal. Per tant, l'alumne que segueixi tots els mòduls trimestrals d'un determinat nivell assisteix a 15 hores setmanals de classe que aquest any hem fet de dilluns a divendres de 19 a 22 hores. El curs vinent ens plantegem obrir un segon grup als matins si hi hagués prou demanda.

Quan podràs inscriure't per fer els estudis de GES?

S'obren com a mínim 2 períodes d'inscripció anual: el primer durant el setembre per començar les classes l'octubre i el segon durant el mes de desembre per iniciar els estudis el gener. En cas d'haver-hi places disponibles, obrirem un tercer període el març per incorporar-se a les classes el mes d'abril.

Quin és l'import d'inscripció?

Les classes són gratuïtes. Només cal pagar les despeses de material, ja que el professor de cada mòdul subministra a cada alumne un dossier amb els seus continguts bàsics així com els exercicis i activitats. L'import és actualment de 25 euros trimestrals per curs complet (5 mòduls) i de 6 euros per cada mòdul solt que l'alumne vulgui seguir.

Com s'avalua als alumnes inscrits?

El professor de cada mòdul segueix els criteris d'avaluació prèviament establerts. En termes generals, es valora per una banda els resultats de les diferents proves o treballs i, per l'altra, l'assistència i l'actitud a classe així com els exercicis, activitats i deures que l'alumne va fent setmana a setmana. Els estudis per obtenir el títol de GES es van implantar fa uns quants anys de forma experimental al CFA de Girona, amb una gran acollida d'alumnat. Creiem que a Salt i les poblacions del voltant hi ha prou persones interessades a incorporar-se a aquests estudis que els permetria conèixer i interpretar millor el món en què vivim.

Christian Papió

Professor de GES al CFA Les Bernardes

Breu història del Club Futbol Bonmatí

Els inicis de l'actual Club Futbol Bonmatí se situen a l'any 1972, quan una sèrie de persones del poble van començar a parlar de la necessitat de crear una junta per crear un club de futbol, a més d'organitzar alguns entrenaments amb mainada en el camp situat a la part de baix del poble, darrere les fàbriques.

Aquelles primeres iniciatives van fructificar l'any 1975, quan la primera junta del club, presidida per Josep Pibernat, crea un equip sènior que debuta a Tercera Regional la temporada 1975-1976 i que inaugura el camp de futbol del Passeig de la Sardana on s'ha jugat fins ara. Cal destacar que la inauguració d'aquest camp va tenir lloc el setembre de 1975, concretament la diada de la Puríssima, festa petita del poble, que l'acte va comptar amb l'assistència de l'aleshores president de la Federació Territorial de Girona, Josep Bonet, i que el FC Bonmatí es va enfrontar a l'Amer.

L'any 1977 es crea per primer cop un equip juvenil format bàsicament pels joves que cinc anys abans havien començat a jugar a futbol en el camp situat a la part de baix del poble, darrere les fàbriques. Des d'aleshores, hi ha hagut temporades que el club ha comptat amb equip juvenil i d'altres que no n'ha tingut, depenent del cicle que tocava viure; la temporada 2002-2003 va ser l'última que n'hi va haver. En aquest sentit, cal destacar que, al tractar-se d'un poble petit, no hi ha hagut mai continuïtat per tenir una bona representació del futbol base, el que no ha impedit que en l'època de màxim esplendor el club arribés a tenir un total d'onze equips, entre els quals n'hi havia dos de noies.

Com ja s'ha donat a entendre, des de la seva creació l'any 1975 i fins a la temporada actual, el club ha viscut diversos canvis de junta, però sempre ha tingut un primer equip sènior que ha jugat a Tercera o Segona Regional. En tots aquests anys el club no ha pagat mai als jugadors, que l'única compensació que han rebut ha estat la de ser convidats als sopars que organitza la junta per fer pinya, ja que sempre ha procurat que hi hagués molt bon ambient.

Actualment el FC Bonmatí, que cada any té superàvit, compta amb un pressupost anual d'aproximadament 18.000 euros, que es financen amb les quotes que abonen els 106 socis de l'entitat, els ingressos del bar, els guanys que produeix la quina de Nadal, les participacions de la rifa de Nadal que es ven cada any, els ingressos per la publicitat dels

programes, les aportacions dels patrocinadors i la subvenció que cada any dóna l'Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí. Cal destacar que els patrocinadors poden contribuir econòmicament o fent-se càrrec del material, com passa actualment quan l'empresa Jarm's finança l'equipament dels jugadors i l'empresa Axon material divers.

El club pretén que en un termini de dos o tres anys tots els jugadors del primer equip siguin del poble i hagin sorgit del futbol base del FC Bonmatí. És per això que la temporada passada ja va començar una important renovació de la plantilla amb la incorporació de 6 o 7 jugadors que l'any anterior formaven part de l'equip juvenil que es va desfer.

Quant al balanç esportiu de la darrera temporada, la junta considera que si bé s'ha de pagar un peatge pel fet de comptar amb jugadors tan joves com ha tingut l'equip aquest any, també hi ha jugat un paper destacat la mala sort, ja que s'ha de recordar que s'ha acabat baixant perquè es va acabar empatant a punts amb un equip que tenia el "gol a verage" a favor seu.

A més de continuar amb la renovació del primer equip, que la temporada vinent continuarà tenint com a tècnics Ricard Grabulosa i Lluís Orri, com a primer i segon entrenador, respectivament, la junta espera gaudir de les instal·lacions del nou camp de futbol situat a la pujada de Ipso Lauro, un equipament que és previst que s'inauguri el proper 21 d'agost, un cop hagin finalitzat les obres que s'hi estan duent a terme. En aquest sentit, cal dir que en el moment de fer aquest escrit, ja s'han acabat els vestidors, la pista poliesportiva i les instal·lacions, de manera que només faltava sembrar la gespa del terreny de joc i construir la tanca que delimitarà el perímetre exterior del recinte.

Josep Pibernat

Membre de la Junta del FC Bonmatí

“Em fa mal tot!”

La fibromiàlgia és un trastorn de la modulació del dolor de causa desconeguda, que es caracteritza per un dolor múscul-esquelètic generalitzat i una sensació dolorosa a la pressió en uns punts específics (punts dolorosos). Afecta majoritàriament a les dones entre 25 i 45 anys, que presenten entre un 80 i un 90% dels casos diagnosticats.

Apareix acompanyada d'unes manifestacions físiques i psicològiques, tot i que són molt variables entre cada persona. Entre les primeres, les més freqüents són debilitat generalitzada, dolors musculars difusos i dolors articulars, alteracions del son, fatiga, rigidesa, mals de cap, sensació de formigueig, etc. Dins les manifestacions psicològiques predominen l'ansietat i la depressió.

El símptoma més important a la fibromiàlgia és el dolor, que és difús i afecta una gran part del cos. En determinades ocasions el dolor apareix de forma generalitzada, i en d'altres el dolor comença en una àrea determinada com el coll o la columna i es va estenent. Les persones que la pateixen acostumen a dir “em fa mal tot!”

Una altra alteració característica de la fibromiàlgia és el cansament que es manté durant el dia. Les persones que la pateixen no suporten fer esforços, es troben com si se'ls hi haguessin acabat les forces o se'ls hi hagués acabat l'energia. Aquest fet condiciona que qualsevol exercici produeixi dolor i per tant s'eviti, així la persona cada vegada fa menys esforços i en conseqüència la musculatura s'empobreix i fa que cada vegada el nivell de tolerància a l'exercici i al dolor sigui més baix.

També una gran part dels pacients amb fibromiàlgia es queixen de tenir un son de mala qualitat, manifesten

aixecar-se més cansats que quan han anat a dormir, i així s'incrementa el dolor.

En general, però, totes aquestes alteracions o símptomes presents a la fibromiàlgia poden variar d'un dia a un altre, i afectar a diferents parts del cos. En alguns casos el dolor pot ser molt sever i fins i tot incapacitant, mentre que en d'altres tan sols ocasiona un lleu malestar. De la mateixa manera, la fatiga generalitzada pot anar des d'un lleuger cansament fins a la fatiga total.

Els factors psicològics poden tenir un paper important en l'inici i manteniment de la fibromiàlgia, però no es tracta tant de buscar causes psicològiques, sinó d'identificar els possibles factors psicològics que poden estar-hi associats i de quina forma ho estan. En molts casos per la precoç aparició de la fibromiàlgia i a les incomoditats o incapacitats que provoca en les activitats de la vida diària, els pacients pre-

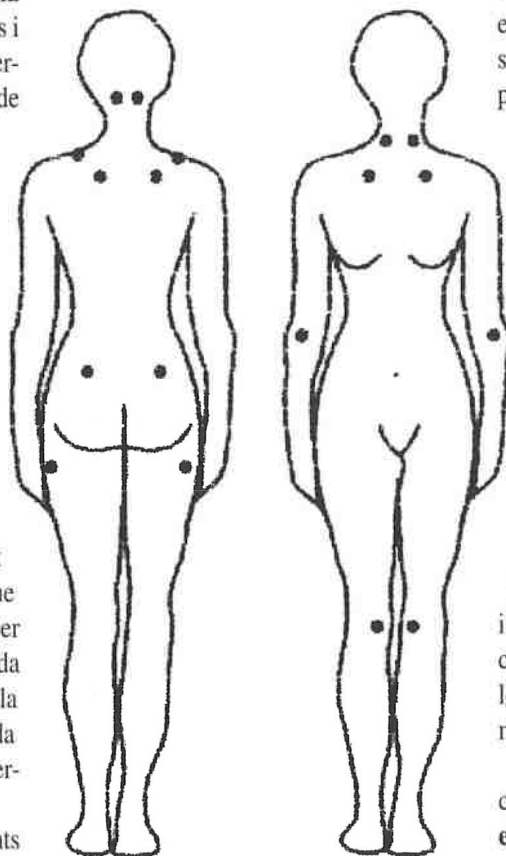
senten freqüentment estats emocionals negatius, com símptomes depressius i trastorns d'ansietat.

El diagnòstic de la fibromiàlgia es fa en base a les molèsties que expressa la persona que la té i a les dades que troba el metge quan l'explora. En aquesta exploració el metge intenta identificar dolor pressionant en divuit punts determinats del cos, quan entre els punts pressionats n'hi ha més d'onze de dolorosos, es pot dir que la persona pateix fibromiàlgia. Cal dir també que en aquestes persones tant les anàlisis com les radiografies són normals i no s'hi observa cap alteració. Per aquest motiu, en moltes ocasions la malaltia és difícil d'entendre i fins i tot els propis familiars dubten de la veracitat de les molèsties que el malalt refereix. Com a conseqüència, les persones se senten incompreses i amb una manca important de suport.

La fibromiàlgia s'ha d'entendre des d'un model biopsicosocial de la malaltia, basat en què l'estat de salut i el resultat final de la malaltia crònica estan afectats per factors biològics, socials i psicològics, i no pas des d'una perspectiva exclusivament biomèdica com es tracta en moltes ocasions.

El fet que la fibromiàlgia impliqui una afectació tant física com psicològica fa que el tractament hagi d'anar necessàriament dirigit a ambdues vessants. En aquest sentit, s'ha suggerit que les estratègies d'intervenció han d'incloure: a) un diagnòstic precoç que permeti prevenir la inactivitat i altres conductes comuns a aquest tipus de trastorns crònics dolorosos; b) un programa estructurat per millorar l'afrontament i reduir la sensació de manca de suport; c) una avaluació inicial psicopatològica que permeti conèixer la salut mental del pacient.

Les investigacions recents han constatat que el suport psicològic és essencial per ajudar els pacients a controlar tota la gamma de símptomes que presenta la fibromiàlgia, i per pro-

Principals punts dolorosos per al diagnòstic de la fibromiàlgia.

moreu els canvis necessaris en el seu comportament i estil de vida. Aquest suport pot aconseguir-se mitjançant teràpia de grup o amb una assistència psicològica individualitzada.

A més, és important poder identificar els factors específics que mantenen el dolor, l'intensifiquen o redueixen de cara a millorar cada tractament, sobretot els de tipus psicològic. Entre els factors que tendeixen a augmentar el dolor s'inclouen la presència d'ansietat i depressió, l'estrès, els trastorns del son i determinades creences i conductes errònies que el pacient realitza per intentar controlar el malestar.

Recentment s'ha observat una millora important de la simptomatologia fibromiàlgica en pacients tractats amb una **combinació de tractament farmacològic i psicològic**, concretament la relaxació, l'activitat física i una millora de la informació sobre la malaltia tant a pacients com a familiars amb la finalitat de millorar les relacions socials i afectives, així com les habilitats en les estratègies d'afrontament.

Sembla, doncs, que una combinació d'aquests tractaments, en la qual la intervenció psicològica és fonamental, és un mètode esperançador per a aquests pacients, fins que apareguin recerques amb resultats més significatius que permetin comprendre les causes d'aquesta malaltia.

Maria Marcó i Arbonès
Psicòleg

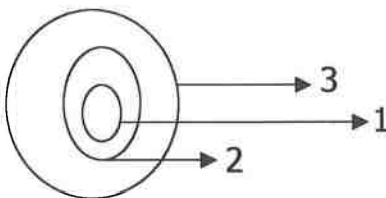
Cremades a la pell: Aprenem a distingir-les

La pell és un òrgan que ens recobreix el cos i ens protegeix de les agressions externes. És quelcom que cal cuidar molt bé, ja que es malmet fàcilment i la seva cura pot ser molt llarga o irreversible. La pell consta de diverses capes, però les dues més importants per al tema que abordem són:

- 1- L'epidermis: té possibilitat de regeneració.
- 2- La dermis: un cop s'ha malmès, no es regenera.

Cal recordar que la pell "té memòria", d'aquí ve la importància de tenir-hi una atenció especial. Aquelles zones que es poden haver cremat pel sol algun estiu estan lesionades per sempre, encara que visualment no veiem cap signe d'alteració. A més, s'afavoreix l'envelliment prematur de la pell.

Què passa si patim una cremada a la pell? Fisiopatologia.

- 1- Zona de coagulació: zona central de la cremada, queda negra. És totalment irreversible.
- 2- Zona d'extasi: zona que podrà evolucionar a curació o no, depenent de diversos factors, entre ells una bona cura i un bon tractament.
- 3- Hipèrmia: zona envermellida del voltant de la cremada. És totalment reversible i sol remetre per si sola.

POSSIBLES MECANISMES DE LES CREMADES:

- 1- Escaldada: líquid calent.
- 2- Contacte: sòlid. Per exemple, la planxa.
- 3- Radiació: massa estona vora del foc o d'un radiador. Típic de gent gran que tenen la sensibilitat alterada i no s'adonen que s'estan cremant.

- 4- La cremada solar.
- 5- Elèctrica.
- 6- Flama: cigarret, brasa, foguera.
- 7- Química:
 - àcid sulfúric: crosta negra
 - àcid clorhídric: crosta gris
 - àcid acètic: blanca
 - àcid nítric: groga
 - sosa, amoníac i cal viva: cremades molt doloroses, acció més profunda i duradora.

Classificació de les cremades segons profunditat

Aprenem a reconèixer la cremada segons la seva profunditat. Hi ha altres variables que ens ajudaran a tenir una idea molt aproximada del pronòstic de la lesió, les veurem més avall.

1- PROFUNDITAT:

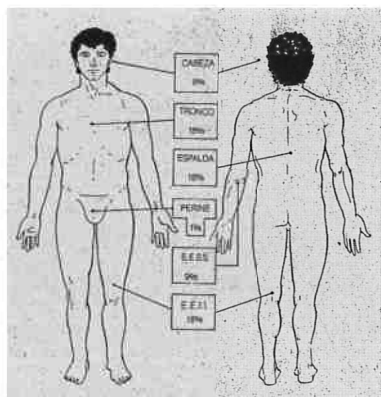
1r grau:

- Afecta únicament l'epidermis (típica cremada solar), apareix envermelliment de la pell.
- No formen exsudats ni ampolles.
- Molesta, hipersensible.
- Les funcions protectores de la pell segueixen intactes.
- Curen en 7-10 dies i no deixen cicatriu residual.
- Tractament: pomades corticoides (no més de 10 dies) i fred local (aigua de l'aixeta durant uns minuts, mai gel perquè ens pot empitjorar l'evolució pel seu efecte vasoconstrictor).

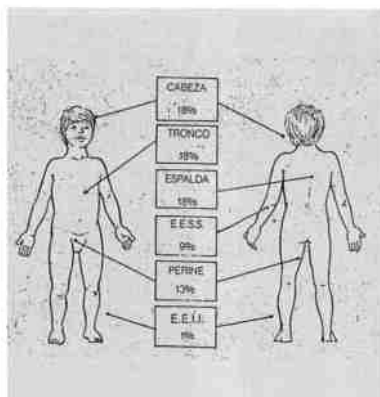
2n grau:

En diferenciem dos tipus: el segon grau superficial i el segon grau profund.

Característiques generals: lesionen tota

Regla de Wallace o dels 9.

l'epidermis i penetren a la dermis, són lesions exsudatives que poden formar ampolles i són doloroses.

2n grau superficial:

- Afecta el terç superior de la dermis.
- Cura entre els 7 i els 14 dies.
- La dermis és hipèrmica (vermella).
- Forma flictena (ampolla) i és exsudativa.
- Molt dolorosa.
- Tractament: pomades com nitrofurazona (comercial: Furacin), sulfadiazina, argèntica (comercial: Silvederma o Flammazine), nitrat de plata, povidona iodada o tul gras, etc. En aquest cas cal acudir a la infermera de zona que serà qui ens farà les cures i decidirà quina pomada és l'adequada i les pautes a seguir, és molt important no autocurar-se perquè la cremada fàcilment pot evolucionar cap a un segon grau profund.

2n grau profund:

- Profunditza més en la dermis que el segon grau superficial.
- La dermis apareix blanquinosa, pàl·lida i exsudativa. Teixit vascular lesionat. No sol fer flictena.
- Menys dolorosa que la superficial perquè hi ha més destrucció nerviosa.
- L'epitelització (curació) pot durar un mes o més.
- Aquí caldrà considerar tractament quirúrgic.

3r grau:

- Destrucció total d'epidermis i dermis. Afecta teixit subcutani i

vascular.

- Lesió que no exsuda, és seca.
- Color que varia de blanc cera a negre carbó.
- Ferida "anestesiada" per la destrucció nerviosa, perifèria molt dolorosa.
- Tractament sempre hospitalari.

Altres variables a valorar per saber la gravetat de la situació seran:

2- EXTENSIÓ:

Podem fer servir la regla dels 9 o de Wallace (fig. 1). També ho podem comptar de la següent manera:

- cap: 10%
- 1 braç: 9%
- 1 cama: 18%
- resta del cos: 36%
- mà: 2,5%
- mà sense dits: 1%

3- LOCALITZACIÓ:

Mucoses, cara i zones genitals augmenten la gravetat.

4- ALTRES:

Agent causant, temps d'exposició, edat, raça i patologies preexistents.

Gemma Caparrós Boixés

La insolació

La insolació és una situació perillosa que es produeix quan el termòstat del cos es descompon a causa del sobre-escalfament. S'ha de prevenir sempre, donat que fins i tot amb el tractament adequat pot ser potencialment fatal o produir danys permanents. A més, la pell és un òrgan que té memòria, de manera que cada cremada queda memoritzada en el registre de la pell i, de cares al futur, pot provocar malalties de la pell.

SÍMPTOMES I PERILLS

- 1) Una temperatura molt alta del cos, més de 41°C.
- 2) Absència de sudoració.
- 3) Problemes en el sistema nerviós (que pot comportar un coma).
- 4) Modificacions de l'humor o del comportament.
- 5) Desorientació i mal de cap. Que poden anar acompanyats de vertigen i dificultats per caminar, i fins i tot es pot arribar a perdre la consciència.

FACTORS DE RISC

Les persones que tenen més risc de patir un cop de calor són els més joves i les persones grans. Això és perquè els mecanismes reguladors de la temperatura no són del tot eficaços. També afecta la gent que no està acostumada a la calor, com també la gent que pateix obesitat i la gent que beu molt.

TRACTAMENT I PREVENCIÓ

Tan aviat com aparegui el mínim símptoma s'ha de trucar un metge. Mentrestant, s'ha de refredar al pacient, tan ràpid com sigui possible, s'ha de baixar la temperatura fins als 39°C, però també baixar-la més, perquè hi pot haver perill de xoc. La millor manera de refredar el pacient, és un bany d'aigua freda. Però el que cal fer per lluitar contra la insolació és evitar-la, naturalment, només vigilar que el cos no s'escalfi en excés, i per tant no estar moltes hores al sol. Com també, anar amb roba fresca, prendre pastilles de sal i beure molta aigua.

Anna Pagès

(*) Prevenir i viure, el metge respon.

Susqueda

Un poble de la nostra comarca sota l'aigua del Ter

Per gentilesa de la Maria Arimany, hem rebut una sèrie de postals, fotografies i retalls de diari relacionats amb Susqueda, el seu poble natal. Ella visqué en una petita masia anomenada "La Rierica", que va deixar quan es va casar.

El juliol del 1997, amb motiu del trentè aniversari de la inundació del poble, es va celebrar la primera trobada de susquedencs a Sant Martí Sacalm, on hi ha actualment l'Ajuntament. La premsa se'n va fer ressò i es varen recordar diferents situacions i anècdotes relacionades amb el poble de Susqueda i la construcció de la presa.

Es va començar a parlar de la construcció de la presa l'any 1947, però no va ser fins la primavera de l'any 1963 que es varen iniciar les obres i cinc anys més tard va quedar totalment acabada.

El dia 27 de març de l'any 1967 es va tancar el túnel per on es desviava el Ter i el poble es va començar a inundar.

Durant la Setmana Santa del 1969, gràcies a un fort temporal caigut sobre la conca del Ter, el pantà va quedar totalment ple, i es va produir el primer vessament per sobre la presa.

Durant la construcció varen esdevenir algunes situacions de conflicte. A conseqüència de les obres, la carretera havia quedat tallada durant diversos dies. Aquesta comunicació del poble molestava molt als veïns que no havien obtingut resposta a les seves repetides queixes, però la gota que va fer vessar el vas va ser que al flequer se li estava acabant la farina. Llavors tot el poble, amb el capellà mossèn Mirasol al capdavant, es varen posar davant les màquines, per aturar les obres. Els piquets varen fer fogueres a la carretera i varen passar-hi la nit. Després d'estires i arronses, els responsables de l'obra es van avenir a deixar la carretera lliure.

L'inici de les obres i la constatació que el poble desapareixeria, no va causar molt d'enrenou. Era una època difícil on les feines de bosc i l'explotació del carbó, de les que vivien majoritàriament els susquedencs, ja no donaven per viure i calia cercar altres treballs més ben remunerats.

Es pactaren les indemnitzacions a les famílies i els prop de 400 veïns de Susqueda van anar abandonant el poble i aquest s'anava buidant sense massa fressa. L'única veïna

que es va resistir a marxar fins al darrer moment va ser la "Gallussa", que vivia a prop de can Massaquè, una dona de setanta anys que va obligar la companyia a què li construís una barraca uns metres més amunt del nivell del pantà, ja que no volia deixar la vall. Aquesta dona es va convertir en objectiu de les cambres fotogràfiques dels molts visitants del poble i com que això no li agradava, va acabar fent pagar per deixar-se retratar. Els deia: "Ara si no em donen cinc duros m'hi giro de cul".

Segons expliquen els més vells, a Susqueda hi havia unes quantes cases d'aquelles que feien patxoca, com la Grabulosa, Puig de Rejols, Rocasalva, la Casa Nova del Sabatés, la

Casa Nova d'en Lau i el Marqués, que explotaven els camps i boscos de gran part de la contrada.

Molts d'aquests propietaris i veïns de Querós, la Sagrera o el Ramadal, que hagueren de marxar amenaçats per les pressions, decrets o l'expropiació, varen poder tornar a veure el que quedava de les seves cases i propietats la primavera de l'any 1989, ja que, a causa de la gran sequera de l'hivern, el nivell de l'aigua va baixar molt i era possible recórrer de nou les parts altes del poble, com també veure de nou l'antic pont de Querós, segons la llegenda, tantes vegades travessat pel famós bandoler en Serrallonga.

És fàcil imaginar-se les sensacions que tindrien aquestes

persones al veure les ruïnes del que havia estat casa seva. Mirant les pedres caigudes i les parets ensorrades, amb enyorança, intentarien refer mentalment l'antic domicili, descobrint l'habitació dels avis, la dels nens, la cort dels porcs o de les vaques, el pou o l'era encara enrajolada.

Amb motiu de la sequera, els caps de setmana la vall s'omplia de visitants que descobrien les restes d'un poble que reapareixia vint anys després de la seva mort definitiva.

Tornant a la presa, sembla que el projecte inicial preveia la construcció de tres salts, dos a Querós i un altre a Susqueda, amb una altura màxima de 67 metres, amb un enginyós sistema per a l'aprofitament hidroelèctric i que alhora permetia la regulació del riu i evitava les inundacions riu avall.

Però finalment es va desestimar el projecte i es va construir una única presa amb una altura de 120 metres i una capacitat per emmagatzemar 220 milions de metres cúbics, amb el sistema de closca d'ou.

Aquest polèmic sistema de construcció va tenir el rebuig popular i d'alguns tècnics, que van exigir estudis i informes complementaris, fins i tot es va demanar la seva demolició, però eren altres temps i no va servir de res.

Mitjançant un túnel, arriba l'aigua fins a la central subterrània, situada a quatre quilòmetres aigües avall i que té una producció mitjana anual de 180 milions de kWh.

Des d'aleshores, els que vivim a la conca del Ter, cada vegada que hi ha pluges fortes o sentim a parlar d'algun moviment sísmic proper, no podem evitar pensar en ella i esperar que no "tinguem l'aiguat definitiu".

Per acabar podem fer una mica d'història i segons la G.E.C., la vall de Susqueda és esmentada ja l'any 948 i l'església parroquial de Sant Vicenç, romànica, fou consagrada el 1068 i fou molt modificada el 1860, canviant-ne la orientació i afegint-hi altars laterals. De la parròquia depenia l'església de Sant Miquel de Maifre, ja dins el terme d'Osor. El terme pertanyia a la jurisdicció dels comtes d'Osona i s'estructurava a l'entorn del castell de Fornils, situat sota el cingle del Far, dit també de Sant Pau o del Roure, que fou unit a la baronia, després marquesat, de Rupit. Es constitueix com a municipi independent a partir del 1840, essent el moment de més esplendor, ja que va arribar a tenir 998 habitants l'any 1860.

► "Sopa de ratolí"

ARNOLD LOBEL

Il·lustracions de l'autor - Traducció d'Ariadna Martín Sirarols. Kalakandra Editorial - Col·lecció "Llibres per a somiar" - Any 2004 - 13,90 euros - A partir de 6 anys

Un ratolí estava assegut sota un arbre llegint un llibre. De cop i volta, una mostela li va saltar al damunt i el va enxampar.

La mostela es va emportar el ratolí a casa seva.

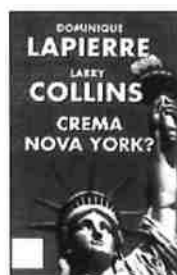
"Ah, em faré una sopa de ratolí!" - va dir la mostela.

"Ah, em transformaré en sopa de ratolí" - va dir el ratolí.

► "Crema Nova York?"

DOMINIQUE LAPIERRE i LARRY COLLINS

Traducció de Mercè Ubach i Núria Garcia Caldés - Columna Edicions - Col·lecció "Clàssica" - Any 2004 - 318 pàgines - 19,50 euros

A sis setmanes de la seva reelecció, George W. Bush s'enfronta a un esfereïdor xantatge terrorista. Un grup selecte d'extremistes,

liderats per un Ben Laden ocult en les muntanyes del Waziristan, ha aconseguit introduir a la ciutat de Nova York una bomba nuclear. Els terroristes han anunciat que la faran esclatar si el president dels Estats Units no obliga els israelians a retirar-se dels territoris palestins ocupats des de la guerra de 1967. Juntament amb la seva assessora Condoleezza Rice i l'alcalde de Nova York, Michael Bloomberg, el president

haurà de trobar la manera d'evitar la catàstrofe nuclear i resoldre la crisi. Però, com fer-ho si Ariel Sharon rebutja evacuar els colons, com s'ho farà Bush per pressionar-lo sense provocar una guerra contra Israel? L'única manera és trobar la bomba. És possible salvar Nova York d'una explosió nuclear terrorista?

Els mestres de la narrativa Dominique Lapierre i Larry Collins, autors d'obres tan importants com *Crema París?*, *Aquesta nit, la llibertat*, *El cinquè genet*, tornen amb un formidable thriller calidoscòpic i absorbent en el qual la realitat i la ficció es barregen de manera magistral per conduir els lectors cap a un complex entramat polític dels nostres dies.

► "Terra Lliure. La temptació armada a Catalunya"

RICARD VILAREGUT

Columna Edicions - Col·lecció "Nou Mil·lenni" - Any 2004 - 387 pàgines - 20 euros

nitrat per l'organització armada Terra Lliure, que durant la dècada dels vuitanta va realitzar més de 150 atemptats i va irrompre en la Catalunya que intentava consolidar l'actual model autonòmic. En aquest llibre, fet a partir de nombroses entrevistes amb els seus protagonistes, hi ha les arrels de l'independentisme extraparlamentari català, el com, el quan i el perquè va sorgir Terra Lliure, què era i com s'estructurava, els referents teòrics i pràctics, el grau d'incidència i suport, la seva dissolució... I, sobretot, es pot veure com un projecte de violència política

a l'estil del País Basc o Irlanda ha estat inviable a Catalunya.

► "Memòries, d'Arbeca a l'Opus Mei"

JOSEP PERNAU

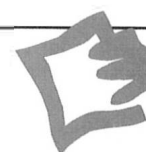
Edicions la Campana - Any 2004 - 548 pàgines - 20 euros

Josep Pernaú ha escrit aquestes *Memories* després de gairebé cinquanta anys d'observar, i de reflexionar, cada dia. Es va

estrenar professionalment quan, a Dien Bien Phu, l'independentisme indi lluitava contra els francesos. Des d'aquell 1954 no ha parat d'escriure fins a la guerra d'Iraq. I continuarà.

Però Pernaú no és el cronista d'un tema. La seva especialitat és precisament la diversitat del món, dels fets quotidians, dels afers humans. I aquestes *Memories* parlen de les seves aventures d'adolescent i l'experiència de la guerra civil, d'unes històries que podrien convertir-se en novel·les, de com es va fer mestre rural i de seguida entrà en el món de la premsa. De com es feien exàmens a la presó Model. La vida mateixa. Un general li volia pegar "cuatro hostias". I alhora anava a Etiòpia o a Israel. I alhora passava d'un a l'altre i descobria els personatges d'un país que Pernaú ha conegut des de dins i n'explica el que sembla inexplicable. Amb la punta que li és pròpia, com saben els lectors de la seva columna diària "Opus Mei" a El Periódico, Josep Pernaú ha viscut la història gran a través de mil historietes que sorprenen el lector. Aquest és el seu ofici.

BUTLLETÍ NOVETATS

INFANTIL i JUVENIL

ELS VIATGERS DE L'ALBA.

Daniel Palomeras. 8,25 euros

El viatge en veler d'uns nois de Tottoella de Montgrí fins a l'illa de Formentera es converteix en un viatge a través del temps. La Mediterrània, la mar en què, al llarg dels segles, vikings, barbarescos, catalans... han escenificat les seves rivalitats, ha deixat la seva empremta en forma de tradicions i llegendes. L'atzar fa que els personatges d'aquesta novel·la tinguin el privilegi de protagonitzar-ne algunes de les més antigues i misterioses.

ARISTÒTIL ENTRE ESCOMBRARIES.

Miquel Descot. 6 euros

L'Aristòtil és, com el seu nom indica, un savi. N'és tant, de savi, que s'ha quedat sense feina. Però no sembla pas que això el faci patir gaire, perquè amb la feina de viure ja en té prou per continuar aprenent tota la vida. Sobretot aspira a aprendre d'estimar millor totes i cadascuna de les múltiples peces de l'imens trencaclosques de la Terra.

L'ESCLAU DEL MERCADAL.

Dolors Garcia Cornellà. 8 euros

En la Girona del segle XIV, un jove cristià, un altre de religió jueva, i un musulmà, un dels pocs esclaus de la ciutat, es fan amics. I això els portarà molts problemes. En una època en que la intolerància, les revenges i l'odi a la diversitat eren l'única transacció possible entre les diferents comunitats, tots tres lluitaran per la seva parcel·la de llibertat.

EL CAS DRAKAKANTU.

Claudine Beaumont. 6,70 euros

De vegades les persones no són el que semblen. De vegades els mitjans de comunicació publiquen històries versemblants i donen dades que desconcerten. Al cap del temps aquestes històries poden tornar a tenir actualitat i ajuden desvelar misteris increïbles.

LA GALLINA MINA QUE VÉ DE LA XINA I ELS ESQUIROLS.

Mercè Arànega. 5,60 e.

Un dels sis contes de la gallina Mina que ve de la Xina amb una maleta plena d'objectes que va perdent pel camí i que els més petits de casa ajudaran a trobar. En aquest conte es fa molt amiga d'uns esquirols.

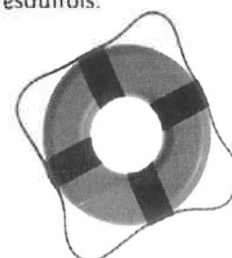
EMPÛRIES "GARBI" DAINA

TINA SUPERBRUIXA A LA RECERCA DEL TRESOR.

Knister. 8 euros

La Tina haurà de descobrir el secret del misteriós oracle que la portarà per les Aigües Rients fins al fabulós tresor del Rei Cocodril.

Unes setmanes al Perú

En el viatge de Lima a Miami, al diari hi havia la notícia que una família havia quedat sepulrada per una allau als peus d'un dels Huandoys quan estaven agafant gel per revendre'l després a mercat. Era una notícia entre el munt sobre la corrupció política del país, la mobilització pel gas a Bolívia i les del cor. Sobretot m'evidenciava l'impacte de viatjar com a turistes i gringos en un país enorme i ple de paisatges ben diferents al qual havíem arribat un mes abans amb pretensió de fer cap a la Cordillera Blanca, d'establir-nos a Huaraz i contemplar el Huascaran, el Chopicalqui, l'Alpamayo ("la muntanya més bella del món") i potser pujar algun d'aquests monstres que ratllen o sobrepassen els 6.000 metres...

Vàrem "fugir" de Lima amb un autobús que ens va portar cap al corredor de Huaylas, una immensa vall de més de 100 km. que separa la Cordillera Blanca de la Negra i que emplaça la capital de la regió, Huaraz, a més de 3.000 metres d'altitud. És la base de les excursions per anar cap al cor d'un del massissos més impressionants dels Andes. Tanmateix, tal com ens suggeriren en un dels multituds negocis de guies i trekkings que hi ha al passeig principal, iniciàrem el nostre periple excursionista al Perú pujant una muntanya de la Cordillera Negra de més de 4.200 m. resseguint els pobles que hi havia a la seva falda i que ens serví per aclimatar una mica. Sorprenia la vida que hi havia a muntanya encara que

no hi havia carreteres i, innocents de nosaltres, ens adonàrem per primera vegada que no són "trescientos millones", sinó bastants menys els que parlen aquesta llengua que no s'ha imposat mai...: era molt difícil comunicar-nos amb paraules. Bé, des de dalt contemplàrem com si fóssim en un balcó l'orografia de la Blanca, que ja ens atreia: glaceres immenses, puntes esmolades i valls profundes.

L'endemà acampàrem a la Quebrada Ishinca amb la intenció de fer un parell de pics per aclimatar i poder anar a una altra quebrada a fer-ne de més alts. Així, al cap de dos dies pujàrem a l'Urus (5.450), l'estrena als Andes. És un pic fàcil, entretingut i més o menys ràpid de fer; des de dalt es veu sobretot les muntanyes que rodegen la quebrada d'on veníem: el Toqllaraju, l'Ocshapalca, l'Ishinca, el Ranrapalca. És a dir, teníem tanta teca com volíem. Impressionava sobretot el Toqlla, esvelt, proper i carregat de neu; la ruta a aquest pic partia d'on érem i calia esmerçar un parell de dies. Va ser durant els dies que estiguérem a aquesta quebrada un possible objectiu a assolir, després de fer l'Ishinca, l'altra pic d'aclimatació. Però...

Sabíem que havíem anat al final de la temporada (finals de setembre, inicis d'octubre) i que el mal temps podia aparèixer en qualsevol moment. I dit i fet. Durant dos dies no ens poguérem moure de la tenda o els seus verals i aprofitàrem per passejar, fer fotos i jugar cartes al refugi que hi havia molt a prop; tot i que les condicions no eren bones per dies, tampoc no haguérem pogut baixar cap a Huaraz a l'habitació que havíem llogat i descansar: ens informaren que hi havia una vaga de conductors i que la seva contundència (blocs de pedra i troncs enmig de la carretera nacional) impedia qualsevol possibilitat d'arribar a la ciutat. Tres dies després, la Laia i en Lluc anaren cap a l'Ishinca. Jo em trobava

COLLA EXCURSIONISTA SANT JULIÀ DEL LLOR

DISSEMINAT, 17 - 17164 SANT JULIÀ DEL LLOR (GIRONA)

malament i no vaig poder aixecar-me. Hagueren de baixar a pocs minuts del cim. L'endemà iniciàvem la baixada sota un sol molt potent cap al Callejón de Huaylas. El Toqlla era en aquella època completament impossible: els tres grups amb els quals coincidiré s'hagueren de retirar per la gran quantitat de neu.

Hi havia canvi de lluna i segons la gent del país això significava una certa estabilitat del temps per uns dies. Va coincidir amb els dies que estarem de nou a Huaraz. Tres dies més tard dormíem a Cebollapampa, al peu del camí que puja fins al refugio Perú, base de les ascensions al Pisco i als Huandoys per una de les seves vessants. La nostra intenció era pujar fins al refugi i acampar al seu costat; però no vàrem trobar *arrieros* que ens ajudessin a pujar el material i això féu que ens haguéssim d'esperar un dia en aquest immens indret. Cebollapampa són uns prats en una quebrada enfonsada enmig de les muntanyes més altes de la Cordillera i vigilats pel Chacaraju, una muntanya retallada com un ganivet. Tinguérem sort: aquella tarda ens regalà una posta de sol immensa que banyà d'or el Chopicalqui.

L'endemà pujàrem fins al peu del Pisco i estiguérem observant la gran morena que baixa dels Huandoys i que provoca un caos de pedra, sorra i gel. Si estàvem en silenci podíem escoltar allaus contínuament. El camí al Pisco travessa aquesta morena per la seva part més baixa i menys perillosa. També observàrem les persones que aquell dia baixaven del Pisco: la mala preparació a muntanya i les ànsies de pujar havien passat factura a uns turistes massa atrevits. Les indicacions dels guies i acompanyants no havien servit perquè fessin marxa enrere abans d'acabar destrossats i maleint la muntanya.

Fosc i de matinada, iniciàrem la pujada al Pisco (nom d'una cervesa al Perú), de 5.752 m. Aclaria quan ens posàrem els grampons i començàrem la glacera. La pujada era fàcil, amb només una petita dificultat tècnica poc després de fer el coll. El dia es presentava preciós; a mesura que anàvem pujant apareixien muntanyes que no havíem vist (Alpamayo) o altres des d'una nova perspectiva (sobretot el Huascaran). Esperàvem arribar a dalt, ja que ens havien assegurat que des de dalt del Pisco es té una de les vistes més impressionants de la Cordillera. No us ho puc confirmar. Fent la darrera rampa, una densa boira ens embolcallà fins el cim.

Arribàrem contents i doblement derrotats: la maleïda boira acompanyà una mala aclimatació.

La baixada va ser molt més amena: ja no acuitava l'alçada i teníem hores. Arribàrem a la tenda al migdia i a mitja tarda tornàvem a ser a Cebollapampa enmig d'una pluja intensa i constant. Allà ens quedàrem: cap taxi, cap altra transport públic, ni fent dit, ningú no ens pogué portar fins al poble per on passava l'autobús de retorn a Huaraz. La tenda amarada per dins i per fora no ens servia si no era per agafar una calipandria. Tinguérem sort que al costat de Orcococha, una llacuna increïble uns tres km. més avall, hi havia una caseta de pastors que aprofitàrem per passar la nit i descansar del dia. L'endemà al matí, i per una sèrie de circumstàncies que no vénen al cas, teníem a l'entrada un taxi que ens portà de nou al Callejón.

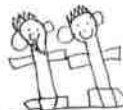
Durant la baixada en taxi decidírem que havia començat la temporada de pluges i que ja no podíem fer més muntanyes. Era qüestió de plantejar-nos la resta del viatge lluny de la Cordillera Blanca, visitant altres indrets que també intuïm que podien ser del nostre interès. Aquella mateixa nit agafàvem un autobús que ens portà a Lima i després un altre a una ciutat de la costa del Pacífic, Pisco per cert, al costat d'un parc natural marítim.

L'endemà, de bon matí, érem a les Illes Ballestas veient lleons marins i poc després ens apalancàrem a la platja de la Lagunilla: el cos demanava descans després de gairebé quinze dies als Andes. Recorreguérem molts altres llocs interessants del Perú: el desert i les línies de Nazca, Arequipa, Cuzco, el Machupichu rodejat de les primeres selves amazòniques... I una sorpresa inesperada: el Cañón del Colca, una vall increïble excavada pel riu i de més de 1.000 metres de desnivell des d'on érem i més de 3.500 des de les muntanyes volcàniques més altes fins al fons de la vall. Un lloc poc conegut que permet contemplar el còndor, començar les excursions baixant fins al riu, acampar a Oasis sota unes palmeres i sobre un toll d'herba enmig d'un secadal i compartir amb les persones que hi viuen experiències quotidianes.

Vaig acabar les vacances a Cuzco, antiga capital de l'imperi inca; la Laia i en Lluc continuarien durant 6 setmanes més per la selva i Bolívia. Cuzco és una ciutat turística i preciosa, porta de la regió més rica en arqueologia inca i on et fan sentir com el que ets: un turista més d'aquest primer món que fa més de 500 anys va començar a espoliar-los amb l'or i que ara continua amb el gas i la implantació brutal de companyies multinacionals al seu país. País al seu torn governat per una classe política que considera les persones com a mitjà de riquesa i sobretot oblida i margina la saviesa de les cultures indígenes: els aymara i, sobretot, els inques, que s'estenen per tot el país amb formes diverses però amb una consciència alta d'identitat.

Sentiments, doncs, contradictoris en pujar a l'avió i amb una pregunta rondant pel cap: és ètic anar a un país com Perú a fer muntanya amb les dificultats i injustícies que estan passant?

Bru Pellissa

Hem perdut prestigi els/les mestres?

Ara fa disset anys iniciava la meua tasca professional al servei de l'educació en l'ensenyament primari. Amb vocació, il·lusió i gran entusiasme començava a dedicar-me a educar mainada. Fins avui ja han estat una desena de grups que porten la meua empremta i que alguns ja són homes i dones de profit, d'altres encara estan estudiant.

Eren altres temps, més còmodes i satisfactoris per a la nostra tasca, on la col·laboració dels pares/mares ens facilitava molt les coses.

En aquella època el mestre encara gaudia de cert prestigi professional que es convertia en un grau de satisfacció personal incalculable. Tenies el sentiment que la feina que feies era important socialment i amb el suport dels pares/mares que et confiaven els seus tresors sense recels, sense qüestionar-te, a fi que l'educació integral fos una realitat. Potser no anàvem tots a la una, però en teníem la sensació. Quan havies de posar un càstig o avisar d'alguna malifeta, els pares/mares no et qüestionaven aquesta aplicació, ans al contrari, l'aprovaven i li donaven suport. Anàvem tots d'acord, de manera que el que preteníem rectificar o modificar, es fes efectiu sense provocar una desorientació innecessària als alumnes.

Aquesta és la resposta a la pregunta que moltes vegades els més novells en la feina ens fan: tant ha canviat la feina del mestre? Doncs sí, els canvis s'han traduït en una manca de confiança personal i una pèrdua d'autoritat.

La raó d'aquests canvis és com en la majoria dels casos social. Algunes vegades jo em pregunto si hem perdut la confiança dels pares i mares. Algú creu de veritat que sobre-protegint s'educa millor? I en cas afirmatiu, de qui o de què volen protegir els pares els seus fills/es?

Els professionals de l'ensenyament **no pretenem a l'igual que els pares/mares, l'educació integral de l'alumnat que ens han confiat? De fet, no pretenem el mateix?**

Totes aquestes preguntes també me les faig com a mare que sóc i crec que de fet hi ha una desconfiança de tot i de tothom i **això ens perjudica a tots.**

En la meua tasca diària procuro mantenir viva la il·lusió i l'entusiasme amb què vaig començar a treballar. Crec que l'experiència ha fet millorar moltes coses en la meua vida professional com ara la flexibilitat, la seguretat, l'exigència i la comprensió. Treballem amb persones i cada una és diferent, amb una situació familiar concreta que fa que les necessitats s'hagin de tractar individualment.

Els nens/es, però, continuen essent nens/es que necessiten un punt de referència estable a casa i a l'escola que els infongui seguretat; a vegades necessiten una felicitació i d'altres uns límits ben marcats, i tot això a l'escola ho posa el tutor juntament amb l'equip de mestres que estan en contacte amb el nen/a. Els mestres hem apreciat un augment de les necessitats efectives en els nostres alumnes i procurem cobrir-les al màxim dintre de les nostres possibilitats.

En definitiva, els/les mestres **reivindiquem** que es valori més la nostra feina, que se'ns recolzi en la mesura que se'ns demana suport personal i professional, moltes vegades psicològic de manera que puguem continuar amb il·lusió, satisfacció i dedicació la nostra feina, que no és ben fàcil i que la majoria hem triat per vocació.

Rosa Taberner i Bosch

Dotze frases per pensar, per aprendre i per gaudir...

- La joventut no és una simple etapa de la vida, sinó un estat de l'esperit. (Mateo Alemán).
- Som vells quan sentim més alegria pel passat que no pas pel futur. (John Kinttel).
- Les arrugues del rostre no ens han de preocupar, sinó les del cervell. (Santiago Ramon i Cajal).
- Qui combat el foc amb foc, algun dia acaba carregant ell sol les cendres.
- A la vida no hi ha premis ni càstigs, només hi ha conseqüències.
- Qui no sàpiga somriure, que mai obri una botiga. (Proverbi xinès).
- No deixis que les pors del demà tallin les decisions i la felicitat de l'avui.
- Si tens por que una cosa vagi malament, segur que hi anirà.
- Amb diners podem comprar qualsevol cosa, tret de la felicitat, que és molt més cara alhora. (Noel Clarasó).
- Els èxits són per gaudir-los i els errors per aprendre.
- Tot el que facis per als altres avui, la vida t'ho retorna tard o d'hora proporcionalment.
- L'home és un animal que sovint fa animalades.

Anna Pagès

Educar per la pau

Els atemptats de l'11 de setembre del 2001, la guerra contra l'Iraq i la matança del passat 11 de març a Madrid són fets que tots tenim ben presents i que han despertat dins nostre sentiments d'impotència, ràbia i també de por i d'inseguretat. No són, però, fets aïllats, sinó que formen part de la llarga llista de conflictes armats que anem patint a escala mundial des de ja fa massa anys.

Davant d'aquest panorama tots ens plantejem quina és la solució. Respondre a aquesta pregunta es fa realment difícil però, tot i que no tenim les respostes ni la solució al problema, sí que pensem que aquesta situació no se solucionarà mai creant nous enfrontaments bèl·lics i que ara més que mai es fa necessària una Educació per la Pau.

Tot seguit us transmetem part de l'article signat per Lola Abelló, de la FaPac, que va sortir en el número 294 de la revista "Guix", amb el qual estem completament d'acord i ens en sentim igualment responsables com a educadors.

"Se senten algunes veus de pares i mares que diuen que no es poden polititzar les criatures. Però si agafem la definició que fa la UNESCO de la cultura de la pau, ens expressa ben clarament que consisteix en un conjunt de "valors, actituds i conductes" que es concreten i que es promouen en intercanvis i interaccions socials basats en els principis de llibertat, justícia, democràcia, tolerància i solidaritat.

- *Que refusen la violència i procuren preveure els conflictes en el seu origen i que intenten resoldre els problemes per la via del diàleg i la negociació.*
- *Que garanteixen a totes les persones el ple exercici de tots els drets i que els proporcionen els mitjans per participar plenament en el desenvolupament endogen.*
- *Una cultura de pau busca la comprensió i la solidaritat entre les cultures, la participació plena de les dones en tots els ordres de la vida, refusa qualsevol forma de xenofòbia i racisme i l'actitud que condueix a veure en l'altre l'enemic assenyalat.*

També introdueix unes mesures per promoure una cultura de pau a través de l'educació. Entre d'altres hi ha:

- *Vetllar perquè els nens i les nenes, des de la primera infància, siguin educats en valors, actituds, comportaments i estils de vida, i això els permeti resoldre conflictes pacíficament i en un esperit de respecte per la dignitat humana i de tolerància i no discriminació.*
- *Fer que els nens i nenes participin en activitats en què s'inculquin els objectius de la cultura de pau.*
- *Vetllar per la igualtat d'accés de les dones, especialment les nenes, a l'educació.*
- *Promoure i reforçar activitats destinades a desenvolupar valors i actituds que afavoreixin una cultura de pau, incloses l'educació i la capacitat en la promoció del diàleg i el consens.*

Els valors, les actituds, les normes i els estils de vida, els infants els adquireixen primerament a la família, per això hem de ser conscients, sobretot ara que corren vents de guerra, d'educar en el diàleg, la tolerància i el respecte dins i des de la família. Sense que ho vulguem, els pares i les mares eduquem amb el nostre exemple. Posem-hi una mica més d'intenció i promouem aquesta cultura de pau de la qual tan mancada està la societat d'avui".

Des de l'escola també estem posant-hi el nostre esforç per aconseguir-ho, per això hem encetat campanyes educatives per recuperar aquests valors tan necessaris per poder viure amb harmonia i que sense saber massa bé com, s'han anat perdent i s'han anat deixant de practicar. D'altra banda, en el Festival de Primavera celebrat a l'envelat el passat dia 2 d'abril i titulat "La Volta al Món amb cançons i danses" vam voler transmetre un desig de pau i un missatge d'esperança per aconseguir un món millor per als nostres fills.

Volem acabar amb les paraules que un dia va dir Albert Einstein i amb les quals coincidim plenament: "L'única actitud que no podem tenir és la d'observadors... El destí de la humanitat serà aquell que nosaltres li preparem".

Claustre de professors del CEIP Sant Jordi

El conte*

Van caminant per les muntanyes un pare i un fill. De sobte el fill cau i crida: "aaaaaaaaaaaaahhhhhhh".

Per sorpresa seva sent una veu repetint en algun lloc de la muntanya: "aaaaaaaaaaaaahhhhh".

Amb curiositat el fill crida: "Qui hi ha per aquí?" El nen mira al seu pare i li pregunta: "Què passa?"

El pare somriu i li diu: "Fill meu, estigues atent". Llavors el pare crida a la muntanya: "T'admiro" i la veu respon: "T'admiro".

De nou el pare crida: "Ets un campió" i la veu respon: "Ets un campió".

El nen estava astorat, perquè no ho entenia. Llavors el pare li explicà: La gent d'això en diu: "ressò", però en realitat ÉS LA VIDA. Et torna tot el que dius o fas.

La nostra vida és senzillament un reflex de les nostres accions. Si desitges més amor, escampa amor al teu entorn. Si desitges felicitat, dona felicitat als que t'envolten. Si vols un somriure, somriu a tothom.

Aquesta relació s'aplica a tots als aspectes de la vida. La vida et donarà exactament allò que tu li has donat. La teva vida no és una coincidència. És un reflex de tu mateix.

Algú ha dit: "SI NO T'AGRADA EL QUE REPS, REvisa EL QUE ESTÀS DONANT".

Anna Pagès

(*) Publicat al butlletí informatiu de la Parròquia de Santa Maria de Palamós.

No ens hem de conformar amb el més fàcil*

José Manuel Lara, fundador del grup Planeta, l'editorial més gran de tots els països de parla espanyola i tercera o quarta més important a nivell mundial, ha estat segons les seves pròpies paraules *"un dels pitjors estudiants que ha tingut Espanya"*, fins al punt que no va acabar el batxillerat. Al contrari, es considerava un bon estudiant de la vida *"una cosa més necessària però -deia ell-, és el que et dóna capacitat per resoldre tots els problemes no escrits que et vénen de cara i que exigeixen solucions ràpides"*.

Creia que per regla general l'estudiant número u de la universitat no és el que triomfa a la vida: *"triomfar a la vida és una cosa nata i que neix amb la persona, és un instint especial per conèixer la gent, per saber si una cosa pot ser un negoci o no. Gràcies a aquest coneixement, que no està en els llibres, jo he format el millor equip editorial d'Espanya"*.

Va néixer a Pedroso, un poble de la província de Sevilla del qual el seu pare era metge. Allà va començar el batxillerat que mai no va acabar. Llavors va marxar a Madrid per preparar el seu ingrés a l'Escola de Telecomunicacions, però els llibres el cansaven i va acabar per deixar-ho el dia que el seu professor li va dir: *"no has de preocupar-te perquè tu triomfaràs a la vida"*. Així que va optar per posar-se a treballar als 17 anys.

Era ballarí amb la Celia Gámez i cobrava 10 pessetes al dia. Al final de la guerra ell es trobava a Barcelona i allà va trobar feina a l'empresa Pirelli. Deia que la decisió més important de la seva vida va ser casar-se, perquè d'alguna manera va marcar el començament del seu èxit.

"El primer que vaig fer després del meu casament, va ser deixar la feina que tenia. Em negava a viure d'un salari la resta dels meus dies, i vaig decidir muntar una acadèmia d'ensenyança a base de crèdit. Vaig arribar a tenir tres acadèmies, però allò no era un bon negoci i vaig canviar de plans. Cada matí llegia a la Vanguardia la columna d'anuncis "Se vende", i llavors la de "Se compra", i quan em trobava dues operacions que podia casar em posava amb contacte amb els sol·licitants i m'emportava la corresponent comissió. Un dia vaig saber que Don Félix Pons venia la Editorial Tartesos. Jo no tenia les 100.000 pessetes que em demanava, però vaig descobrir que en el magatzem de l'editorial hi havia molts llibres d'autors molt bons per vendre i em vaig dedicar a això. Amb tota aquest venda vaig aconseguir els diners i em vaig quedar l'editorial", explicava.

Inconformista i aventurer, a la seva manera i amb un sisè sentit pels negocis, és fàcil endevinar que a la seva edat no estava penedit de no haver estudiat, encara que si li dolia, no haver estudiat idiomes. Creia que si hagués de tornar a començar triomfaria de nou. Malgrat tot va obligar els seus fills a estudiar una carrera universitària, perquè creia que era convenient que la gent es prepari encara que llavors la carrera no els assegurí el futur.

"El que és veritablement important -afegia- és aixecar-

se cada matí, amb la moral superior al terme normal de la gent. Per això el consell que dono a la gent jove, és que, estudiïn o no, no es conformin amb el més fàcil. Ens hem de fixar metes a la vida i, un cop aconseguides, posar-nos altres metes més altes. I així successivament. També els recomano que tinguin en compte amb la dona que es casin, perquè això és encara més decisiu que els estudis. Jo estimo tant la meua dona, M. Teresa, perquè el seu suport ha estat fonamental en el meu èxit".

El més curiós d'aquest home és que va deixar d'estudiar perquè li cansaven els llibres i els últims anys de la seva vida es passava la major part del temps llegint. *"Cada any em lleigeixo per obligació 12 o 16 novel·les finalistes del Planeta, les 10 o 12 finalistes del Premi Ateneo de Sevilla i les 10 o 12 del Premi Espejo de España, a més de les que m'agraden a mi, que són totes les policiaques bones"*.

Anna Pagès

(*) Text publicat a la revista "Telva" número 539, de l'octubre de l'any 1986, que tractava sobre les persones que han triomfat a la vida sense tenir estudis.

Anem pel món lligats a centenars d'estaques

Els últims minuts de la tarda encara em van permetre acabar de llegir un llibre i, finalment al capvespre, vaig intentar reconstruir alguns del contes que m'ajudessin a entendre la manera de pensar de l'autor. Però vaig intuir que era una feina innecessària, vana i tonta. Era millor compartir amb els meus lectors allò que vaig llegir i que segurament també n'hi traurien profit. Una vegada més els dubtes em van traïr, i vaig pensar deixar-ho estar, ja que el llibre, al ser força popular, segurament ja l'hauria llegit molta gent. Finalment, vaig somriure, i amb un pèl de vanitat, vaig imitar l'autor, i sense esperar l'aprovació de la humilitat a la qual estem obligats, vaig decidir copiar-lo directament del llibre, per fer-ne divulgació de la seva lliçó, esperant el perdó de l'autor.

"Quan jo era petit m'encantaven els cirks, i el que més m'agradava dels cirks eren els animals. Em cridava especialment l'atenció l'elefant que, com vaig saber més tard, era també l'animal preferit d'altres nens. Durant la funció, la bèstia feia gala d'un pes, una mira i una força descomunals... Però després de l'actuació i fins poc abans de tornar a l'escenari, l'elefant sempre es quedava lligat a una petita estaca clavada a terra amb una cadena que li empresonava una de les potes.

L'estaca, però, només era un minúscul bocí de fusta amb prou feines enterrat a uns quants centímetres de terra. I tot i que la cadena era gruixuda i poderosa, em semblava obvi que un animal capaç d'arrencar un arbre de soca-rel amb la seva força, havia de poder alliberar-se amb facilitat de l'estaca i fugir.

El misteri encara em sembla evident.

Què el subjectava, doncs?

Per què no fugir?

Quan jo tenia cinc o sis anys encara confiava en la saviesa de la gent gran. Vaig preguntar, doncs, a un mestre, un pare o un oncle pel misteri de l'elefant. Algun d'ells em va explicar que l'elefant no s'escapava perquè estava ensinistrat.

Llavors vaig fer la pregunta òbvia: "Si està ensinistrat, per què el lliguen?"

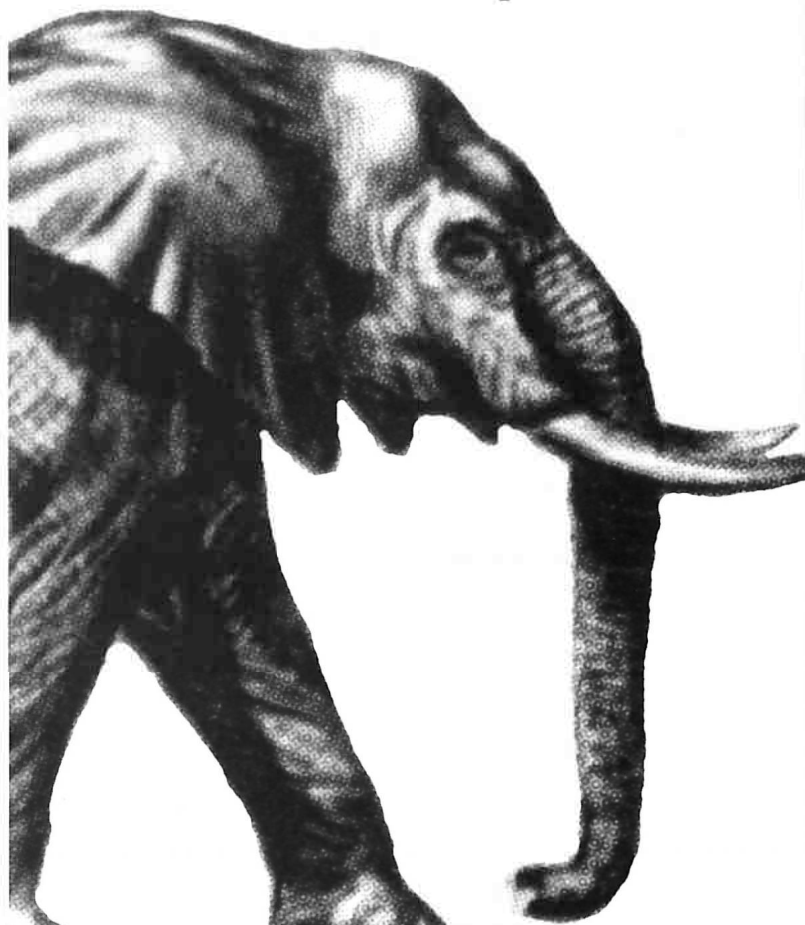
No recordo haver rebut cap resposta coherent. Amb el temps vaig oblidar el misteri de l'elefant i l'estaca, i només me'n recordava quan em trobava amb altres nens que també s'havien fet aquella pregunta alguna vegada.

Fa alguns anys vaig descobrir que, per sort meua, algú havia estat prou savi per trobar la resposta:

"L'elefant del circ no s'escapa perquè està lligat a una estaca des que era molt, molt petit".

Vaig tancar els ulls i em vaig imaginar l'elefant indefens acabat de néixer subjectat a l'estaca. Estic segur que, en aquell moment, l'elefant va empènyer, va estirar i suar tractant d'alliberar-se. I, malgrat els seus esforços, no ho va aconseguir perquè aquella estaca era massa forta per a ell.

Vaig imaginar que s'adormia esgotat i que, l'endemà, ho

tornava a provar, i l'endemà següent, i l'altre... Fins que, un dia, un dia terrible per a la seva història, l'animal va acceptar la seva impotència i es va resignar al seu destí.

Aquell elefant enorme i poderós que veiem al circ no s'escapa perquè, el pobre, creu que no pot.

Té gravat el record de la impotència que va sentir poc després de néixer.

I el pitjor és que mai més no ha tornat a qüestionar-se seriosament aquell record.

Mai, mai més no va tornar a posar a prova la seva força..."

Amics lectors, tots som una mica com l'elefant del circ: anem pel món lligats a centenars d'estaques que ens treuen llibertat. Vivim pensant que no podem fer un munt de coses perquè una vegada, quan érem petits, ho vam intentar i no ho vam aconseguir. Hem crescut carregant el "no puc i no podré mai". I a més d'aquestes frustracions, sovint imposades amb molta intel·ligència a la força, tenim altres estaques clavades a terra per nosaltres mateixos, les endevineu? Els cotxes, la casa de propietat, la segona residència, què diran els altres, aparentar el que no som, la política convencional, posseir coses, obediència al poder del diner, menysprear la joventut i no recordar la nostra, menystenir la saviesa dels avis...

Amics lectors, amb aquest conte de l'elefant i l'estaca d'en Jorge Bucay, i l'Estaca d'en Lluís Llach, podríem fer tanta feina...

Com m'agrada ser jove i no deixar-me estacar!

Roger Rigau

Sé que no sóc mesquí

Fa dies que em preocupa molt ser mesquí. He buscat dins meu i he obert les finestres dels meus sentiments. He sacsejat la meua consciència fins fer saltar del seu amagatall l'ego que m'acompanya, ensinistrat a mitges i dèspota també a mitges. Segons les matemàtiques, amb dues meitats ja ho tinc tot, però en el món interior, tot és a mitges, i mai no acabes de completar el tot. Estic de mal humor a mitges, enfadat a mitges i em sento estúpid a mitges. Espero un reconeixement dels meus pares per les meves notes a la universitat, desitjo ser el company que tothom necessita, necessito el respecte i l'estima dels altres i no faig res per apropar-m'hi. Per tots aquests pensaments crec que puc estar en el diccionari on diu "mesquí": Mancat de generositat moral. Mancat del que creu que és necessari. Qui es nega a donar perquè no pot veure més desitjos que els seus.

Torno al diccionari i reflexiono sobre la paraula que m'està obsessionant. O l'haig de canviar per egoisme, o per enveja? No, no és el mateix; poden estar a la mateixa altura moral, però no són el mateix. No em sento tan meravellós com per sentir-me mereixedor de tenir el que tenen els altres. Puc veure una mica més enllà dels meus nassos i no vull la misèria de voler mal al meu enemic o de negar el pa al veí. Torno a sacsejar la meua consciència, i em sento fidel a mi mateix a mitges, amable a mitges i generós a mitges. En arribar a aquest punt, m'aixeco de la cadira, camino pausadament cap al bany i em miro amb força curiositat al mirall. Veig el meu pare, però els ulls són els meus ulls, el nas és el meu nas, la boca és la meua boca i d'aquesta boca del meu pare que no és seva comencen a fluir paraules clares, precises, exactes i esperades:

- Saps detectar les necessitats dels altres i posar-te al seu servei, quan calgui?
- Tens tacte en el tracte personal des del respecte i l'atenció?
- Estàs obert al raonament dels altres?
- Sents el problema del teu amic com un problema teu?
- Coneixes els límits per no transgredir la dignitat i la integritat dels altres?
- Calcules l'abast de la teua acció, t'avances als resultats i d'aquesta manera evites fer mal?
- Anteposes la comprensió i el perdó davant la justícia?
- Desplegues la llibertat caminant junt amb qui no pensa com tu?

I com un d'aquests qüestionaris que surten a les revistes, vaig posant una creu a la llista visual de cadascuna de les preguntes que encara es mantenen penjades en el mirall, miro el resultat, i alleugerit dono les gràcies al meu pare perquè ara sí sé que no sóc mesquí.

Roger Rigau

Pastís d'albergínies

► Ingredients

- 1 kg d'albergínies
- 400 gr. de ceba
- 4 ous

► Preparació:

Peleu les albergínies, poseu-les a coure amb aigua i força sal. Un cop cuites, escorreu-les i deixeu-les refredar.

Talleu la ceba a la juliana i poseu-la a coure com si fos per fer una truita. Escorreu-la bé.

Poseu les albergínies, la ceba i els ous (rovell i clara) dins d'un bol. Passeu-ho tot per la batedora i aboqueu-ho en un motlle de *cake*, untat amb margarina i paper semivegetal i amb el fons també untat. Poseu-ho a coure al bany maria.

Un cop cuit, deixeu-ho refredar i acompanyeu-ho amb una salsa lleugera de tomàquet.

Pastís de pernil dolç i pinya

► Ingredients

- 500 gr. de pernil dolç
- 200 gr. de carn picada de salsitxes
- 100 gr. de molla de pa
- 100 c.c. de suc de pinya
- 1 cullerada de mostassa de Dijon
- 1 ou
- sal i pebre
- 1 llauna de 250 gr. de pinya natural
- 75 gr. de sucre de canya
- 25 gr. de mantega

► Preparació:

Piqueu el pernil dolç i barregeu-lo amb la carn picada de les salsitxes, l'ou, el pa remullat amb la llet i el suc de pinya, i mescleu-ho bé.

Desfeu la mantega dins d'un motlle de *cake*, escampeu el sucre en el fons, poseu-hi les rodells de pinya al damunt i a continuació ompliu-ho amb la mescla anterior.

Poseu-ho al forn a 180°, de 50 a 60 minuts. Un cop fred desemmotlleu-ho i serviu-ho acompanyat d'una mica d'amanida.

Anna Pagès

41

98.

del bondadoso corazón de V. M.
Salamanca 10 de Febrero.

Senora.
A L. R. D. de V. M.
Juan Luis Estrada

Excmo. Sor.

Panoracio Donadieu, vecino de St. Julián, provin-
cia de Girona, á V. E. con el debido respeto expone:

Que por orden de V. E. fué preso su hijo Amiceto
creyéndose cómplice en una rima ocurrida el día 6
del corriente entre jóvenes de este pueblo y del de las
Casas; mas resultando de las diligencias instruidas la
inocencia del hijo del expone, que en el día del su-
ceso se hallaba en Francia desempeñando una comisión;

Suplica á V. E. se digne conceder la libertad al referido
Amiceto Donadieu, detenido, sin duda, por alguna
falsa delación ó equivocadamente.

Gracia que no duda alcanzar un padre afligi-
do, implorando justicia del recto proceder de V. E. San
Julián 19 de Mayo

Excmo. Sor.

Panoracio Donadieu.

Excmo. Sor. Capitán General de Cataluña.

99.

M. Y. S.

Juan Gostaj, labrador hacendado,
vecino de esta Villa con el debido
respeto á V. S. expone: Que desea au-
torización para usar una escopeta con
que dedicarse á la caza, y defender al
propio tiempo su persona y bienes
Por cuyo motivo

A V. S. suplica que pre-
vio los informes que estime oportunos,
se digne concederle la indicada licencia.
Gracia que espera de V. S. Bañolas
28 Mayo de 1890.

Juan Gostaj

M. Y. S. Gobernador civil de Girona.

criure a mà, com també la gran dificultat que devia represen-
tar per a la mainada, de parla catalana, llegir i entendre en
un altre idioma, uns textos manuscrits amb una cal·ligrafia
sovint molt rebuscada.

Avui dia no és habitual rebre a la bústia de casa cartes
manuscrites, a no ser alguna felicitació per Nadal i poca cosa
més. Hem perdut l'hàbit d'escriure a mà i la cal·ligrafia ha
deixat de ser, com diu el diccionari: "l'art d'escriure amb un
bell caràcter de lletra".

Podríem pensar que el mot "art" referit a l'escriptura, en
els moments actuals, no és el més adient, o que no ho con-
siderem així, però sí que l'escriptura té la seva importància
i moltes vegades reflecteix, com diuen els grafòlegs, alguns
trets de la personalitat, com poden ser el caràcter, la disposi-
ció i les aptituds d'una persona.

En les nostres relacions comercials, oficials i familiars
no acostumem a utilitzar l'escriptura manuscrita, ens és més
fàcil i còmode fer servir altres mitjans com poden ser el telè-
fon, el fax, l'ordinador o el correu electrònic, facilitats que
ens vénen donades per les noves tecnologies, de les que avui
podem disposar.

Els temps han canviat i, en aquest aspecte, molt.

J.M.M.

OBJETO DE ESTA OBRA.

Según el artículo 62 del Reglamento vigente de
de escuelas públicas de instrucción primaria ele-
mental, "se enseñará á todos los niños á leer ma-
nuscritos, eligiendo entre estos los que parezcan
más útiles, hasta tanto que haya en abundancia
cuadernos litografiados destinados á este objeto."

En las precedentes palabras, que literalmente co-
piamos, se indica bien á las claras la necesidad de
libros litografiados, compuestos expresamente para
enseñar la lectura de manuscritos. Y en efecto,
por poco que se medite, se reconocerá la inmensa
ventaja de dichos libros sobre los procesos de
causas civiles ó criminales, y otros papeles aná-
logos, que muchas veces por precisión se debían
poner en manos de los inocentes niños, con da-
mento de la moral y acaso perjuicio de la en-
señanza, por cuanto los documentos menciona-
dos no siempre versan sobre ideas sanas, ni están
escritos en la diversidad de caracteres de letra
con cuya lectura conviene se familiaricen los
escolares.

Al fin, pues, de llenar el vacío que reoda el
balcon

Horaris del CAP d'Anglès

MEDICINA GENERAL	INFERMERIA	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
Manel Roman Antonio Rodríguez Daniel López Elena Cardús	Gemma Caparrós Anna Tura Flora Falgans Maria Sanmartin	Tarda Matí Mitja tarda Matí	Matí Tarda Mig matí Matí	Matí Matí Mig matí Tarda	- Matí Mig matí Tarda	Matí Matí Mig matí Tarda
PEDIATRA	INFERMERIA	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
Pilar Adroher Jordi Vilanó	Dolors Corominas -	Tarda -	Matí -	Matí -	- Tarda	Matí -
ODONTÒLEG	AUXILIAR INFERMERIA	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
Jordi Piera	Teresa Roca	Matí	Matí	-	Matí	Matí
GINECÒLEG	AUXILIAR CLÍNICA	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
X. Ymbert J. Meléndez	- Teresa Roca	- Matí	- -	- -	Matí -	- -
LLEVADORA	-	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
Montserrat Garriga	-	Tarda	Matí	Matí	Matí	Matí
ASSISTENT SOCIAL	-	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
Neus Seseña	-	Matí	Matí/Tarda	Matí	Matí	Matí
EDUCADORA SOCIAL	-	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
Neus Valls	-	Matí	-	-	-	-

Horaris autobús Girona-Olot i viceversa

DE GIRONA A OLOT

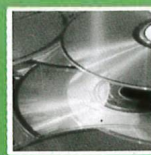
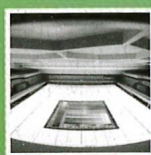
	Feiners	Dbte feiners	Dbte feiners	Feiners	Feiners	Dbte feiners	Feiners	Dbte feiners	Dge i festius	Feiners	Diari	Diari	Diari
Girona	7:00	7:00	9:15	9:30	11:30	11:30	13:15	13:15	15:30	15:45	17:30	19:00	20:30
Bescanó	7:15	7:15	9:30	9:45	11:45	11:45	13:30	13:30	15:45	16:00	17:45	19:15	20:45
Bonmatí	7:25	7:25	9:40	9:55	11:55	11:55	13:40	13:40	15:55	16:10	17:55	19:25	20:55
Anglès	7:30	7:30	9:45	10:00	12:00	12:00	13:45	13:45	16:00	16:15	18:00	19:30	21:00
La Cellera	7:34	7:34	9:49	10:04	12:04	12:04	13:49	13:49	-	16:19	18:04	19:34	21:04
Amer	7:40	7:40	9:55	10:10	12:10	12:10	13:55	13:55	-	16:25	18:10	19:40	21:10
Les Planes	7:50	-	-	10:20	-	12:20	14:05	-	-	16:35	18:20	-	21:20
St. Feliu de P.	7:55	-	-	10:25	-	12:25	14:10	-	-	16:40	18:25	-	21:25
Les Preses	8:10	-	-	10:40	-	12:40	14:25	-	-	16:55	18:40	-	21:40
Olot	8:20	-	-	10:50	-	12:50	14:35	-	-	17:05	18:50	-	21:50

D'OLOT A GIRONA

	Feiners	Feiners	Dbtes feiners	Diari	Dbtes feiners	Feiners	Diari	Diari	Feiners	Diari
Olot	-	7:15	-	9:15	-	12:00	-	15:00	17:45	19:00
Les Preses	-	7:25	-	9:25	-	12:10	-	15:10	17:55	19:10
St. Feliu de P.	-	7:40	-	9:40	-	12:25	-	15:25	18:10	19:25
Les Planes	-	7:45	-	9:45	-	12:30	-	15:30	18:15	19:30
Amer	6:45	7:55	7:55	9:55	9:55	12:40	14:45	15:40	18:25	19:40
La Cellera	6:51	8:01	8:01	10:01	10:01	12:46	14:51	15:46	18:31	19:46
Anglès	6:55	8:05	8:05	10:05	10:05	12:50	14:55	15:50	18:35	19:50
Bonmatí	7:00	8:10	8:10	10:10	10:10	12:55	15:00	15:55	18:40	19:55
Bescanó	7:10	8:20	8:20	10:20	10:20	13:05	15:10	16:05	18:50	20:05
Girona	7:25	8:35	8:35	10:35	10:35	13:20	15:25	16:20	19:05	20:20

Feiners: de dilluns a divendres.

Per obtenir més informació, truqueu als telèfons de la companyia Teisa 972 20 02 75 (Girona) o 972 26 01 96 (Olot).

IMPREMTA PAGÈS

**Paper per
a ordinador
Impressió Òfset
Cartelleria
Disseny Gràfic
Preimpressió
Troquelats
Plastificats
Plegats**

c/ de Can Planes - Paratge Ca N'Aulet, s/n
17160 **ANGLÈS** (Girona)
Tel. 972 42 01 07 (4 línies) - Fax 972 42 22 67
E-mail: pages@impremtapages.com
admi@impremtapages.com